Axel Viktor Johansson

Kråklund, Svärta.

I yngre dagar hade Axel Viktor Johansson, morfader till Bertil Säfström, varit en rätt betydande spelman. Men åldern hade numera tagit ut sin rätt - han är född I/I2 I864 i Lästringe - och en tidvis återkommande ohälsa hindrade honom att i samma utsträckning som förr ägna sig åt fiolspelet. Hans läromästare hette Klas - det fullständiga namnet kunde Johansson ej påminna sig - och han var bosatt i Tystberga. "Han spelade lätt och medryckande sina dansmelodier och trots att han endast hade ett öra hade han ett gott gehör" sade Johansson. Klas hade lärt spela av Albert Ceder från Sättersta - den förut omnämnde spelmannen - och han slutade sitt liv på enahanda sätt som denne.

Johansson hade börjat spela i tioårsåldern. På bröllop och danser spelade han mest ensam. Hans repertoar, och särskilt hans polskor, vilka till största delen voro förut kända och upptecknade, visade oförtydbart att han haft beröring med spelmän avgamla stammen.

580 Polska

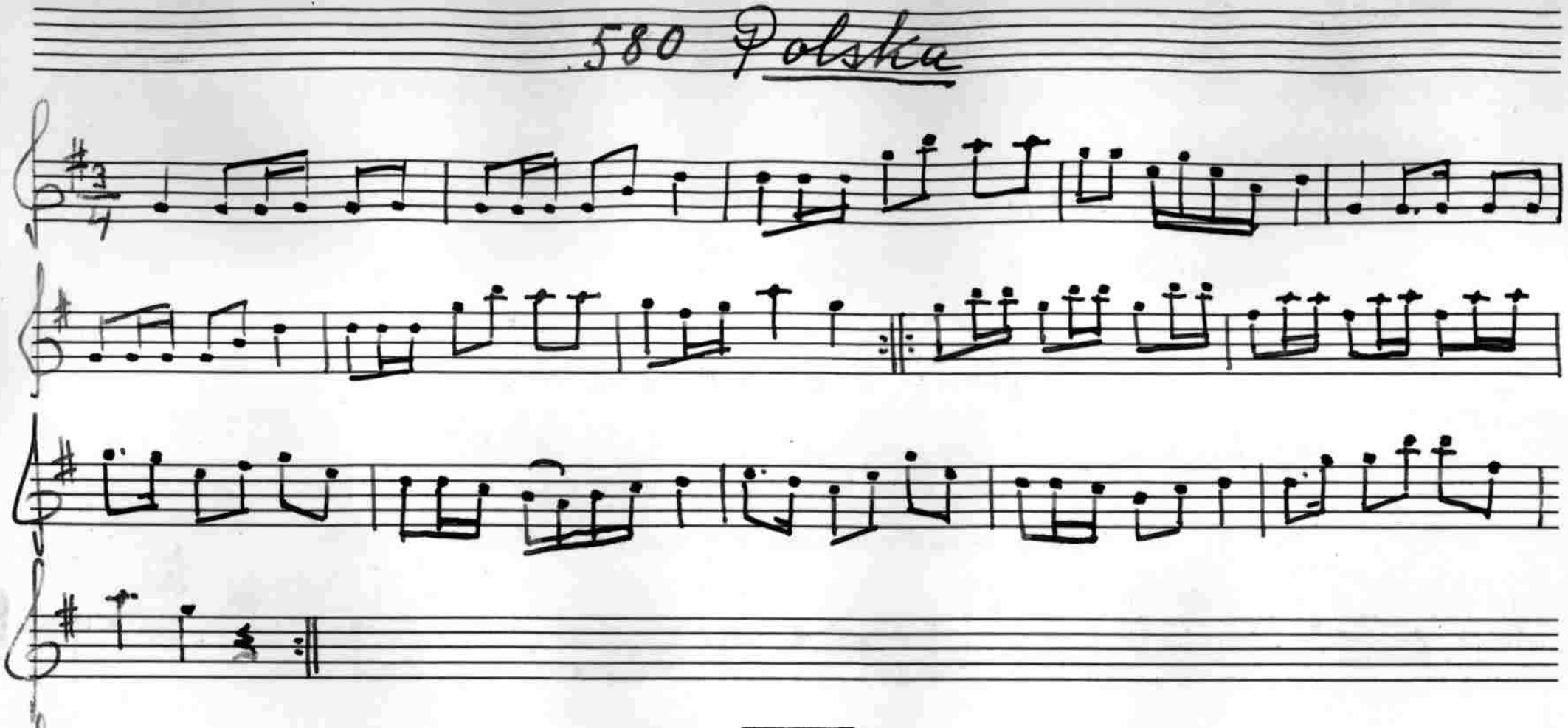

581 Vals

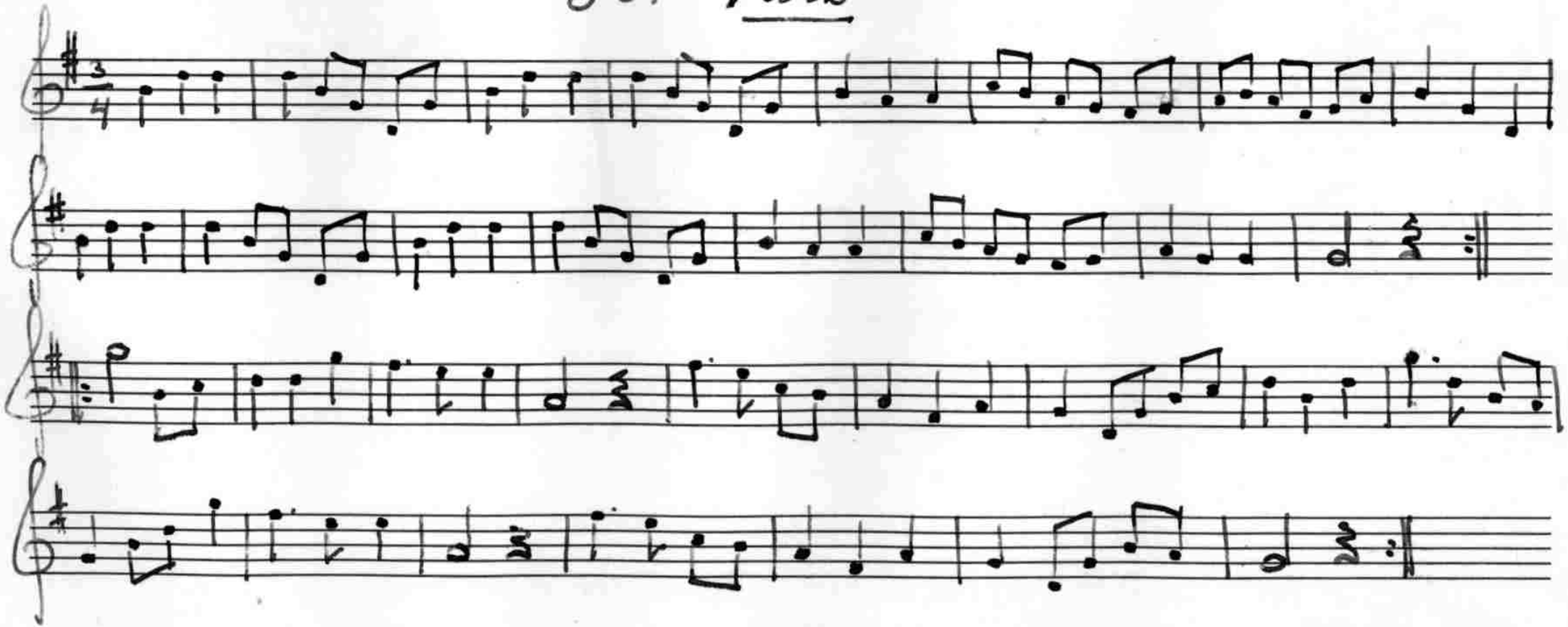

589 Polska

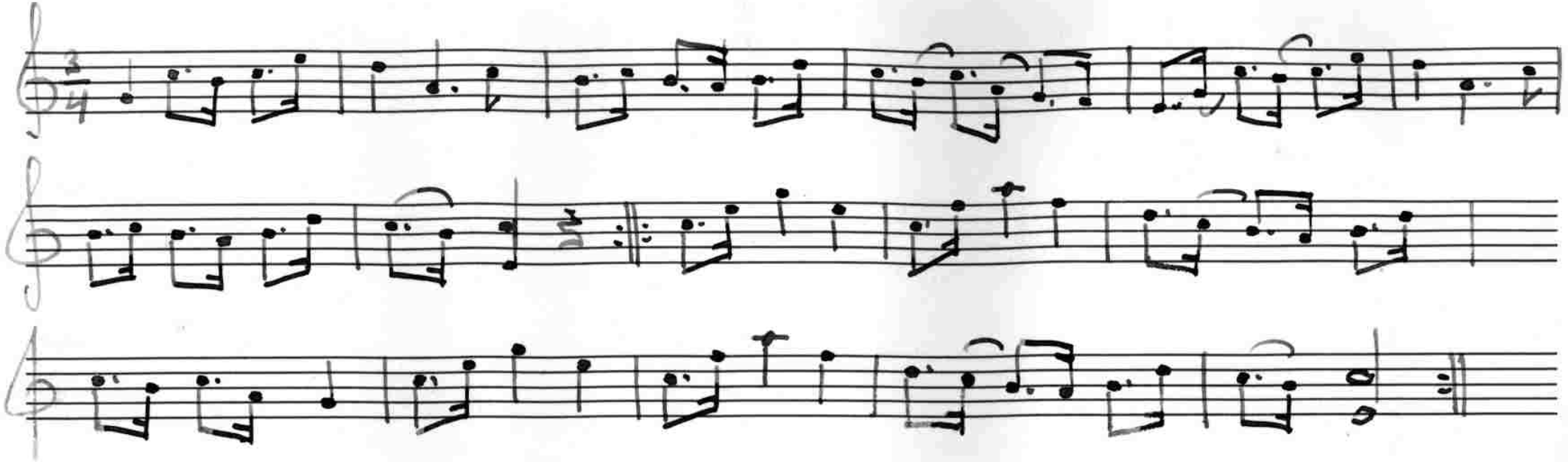

Axel Fredrik Bergström

Tystberga.

Axel Fredrik Bergström i Tystberga tillhör en musikalisk släkt. Både fadern, Gustaf Bergström, en farbroder samt farfadern, Gustaf Rundman, alla födda i Runtuna men sedermera bosatta i Ludgo, voro spelmän, och av fadern lärde Axel Fredrik vid fjorton års ålder att spela fiol. Han har trots sin ålder - han är född 2/I 1854 i Ludgo - tagit livlig del i de av Sörmlands Spelmansförbund anordnade stämmorna

Största delen av Bergströms repertoar har förut upptecknats av Nils Dencker och ett urval har publicerats i Svenska Låtars Sörmlandsdel.

583 Brudmarsch

efter Anders Andersson i Östringe

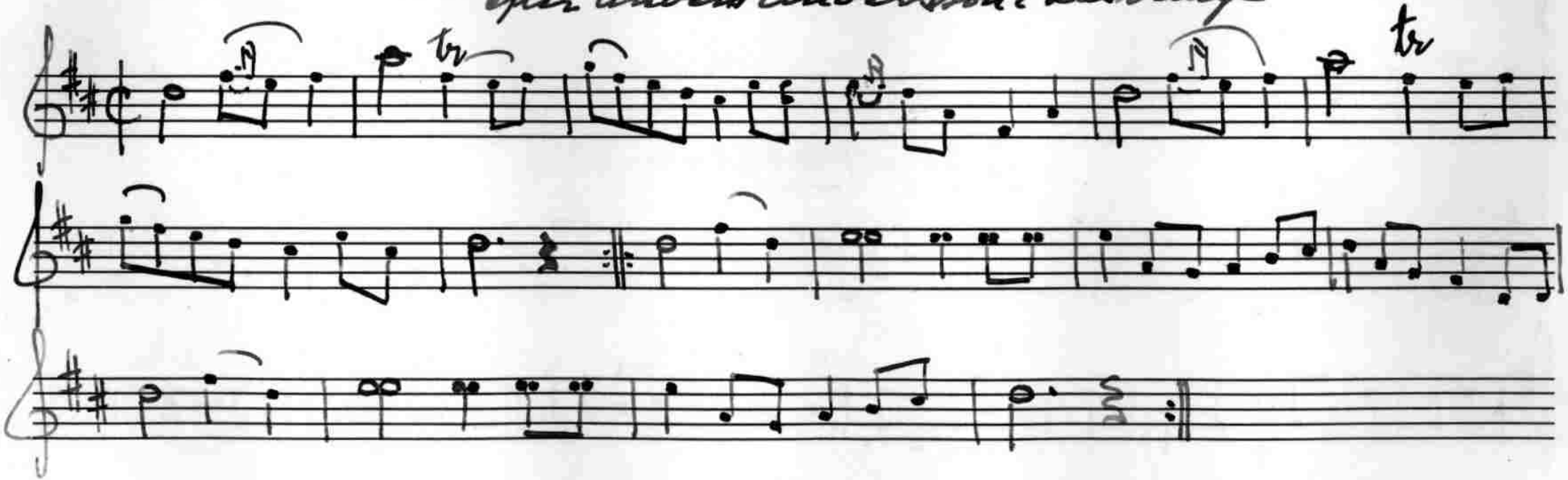

384 Polska

efter Albert Ceder i Esla

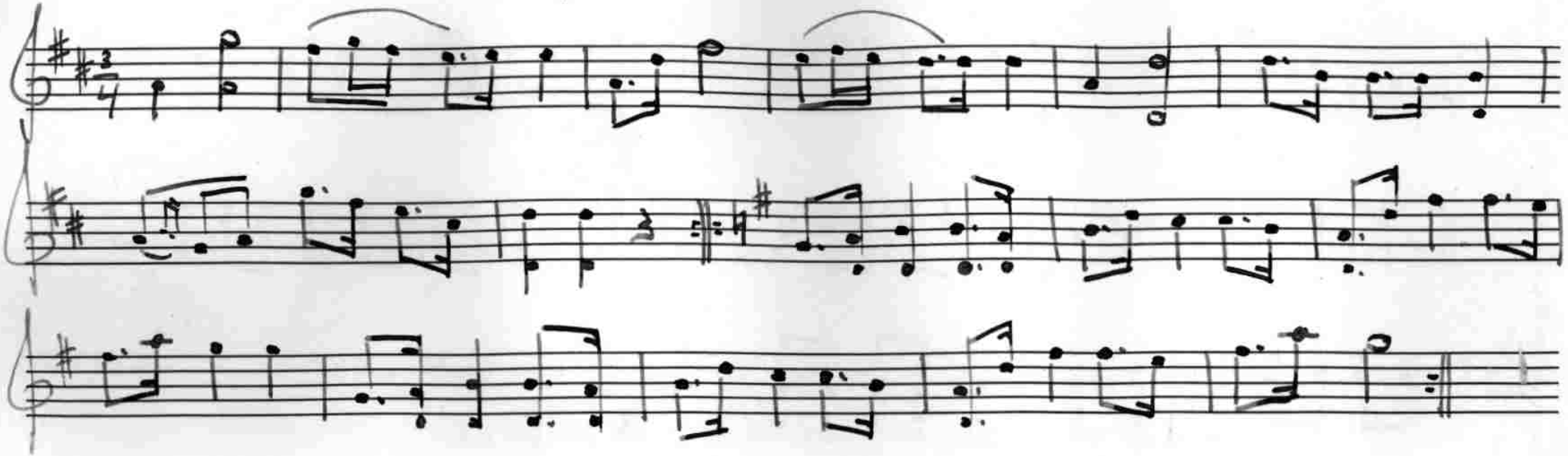

585 Polska

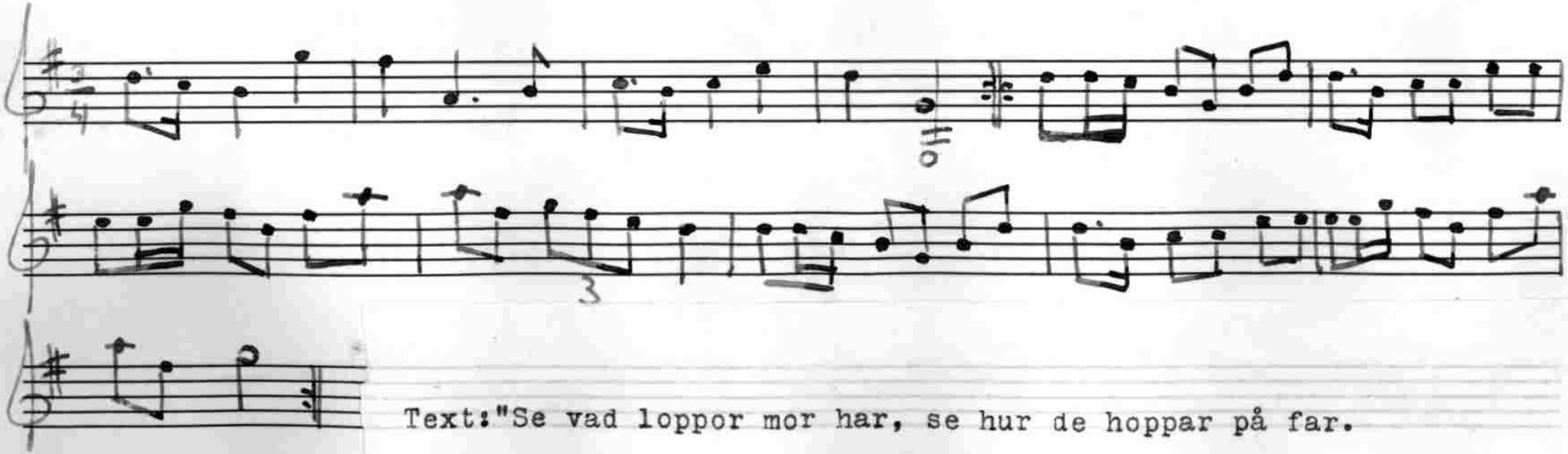

Text:"Se vad loppor mor har, se hur de hoppar på far.
Allra helst om våra, när de klipper fåra,
se vad loppor mor har".

"Den är gammal, ty den härstammar från den tiden då man började odla får och fick mycket loppor på sig " säger Bergström.

Jfr Svenska Låtar, Södermanland n:r 82.

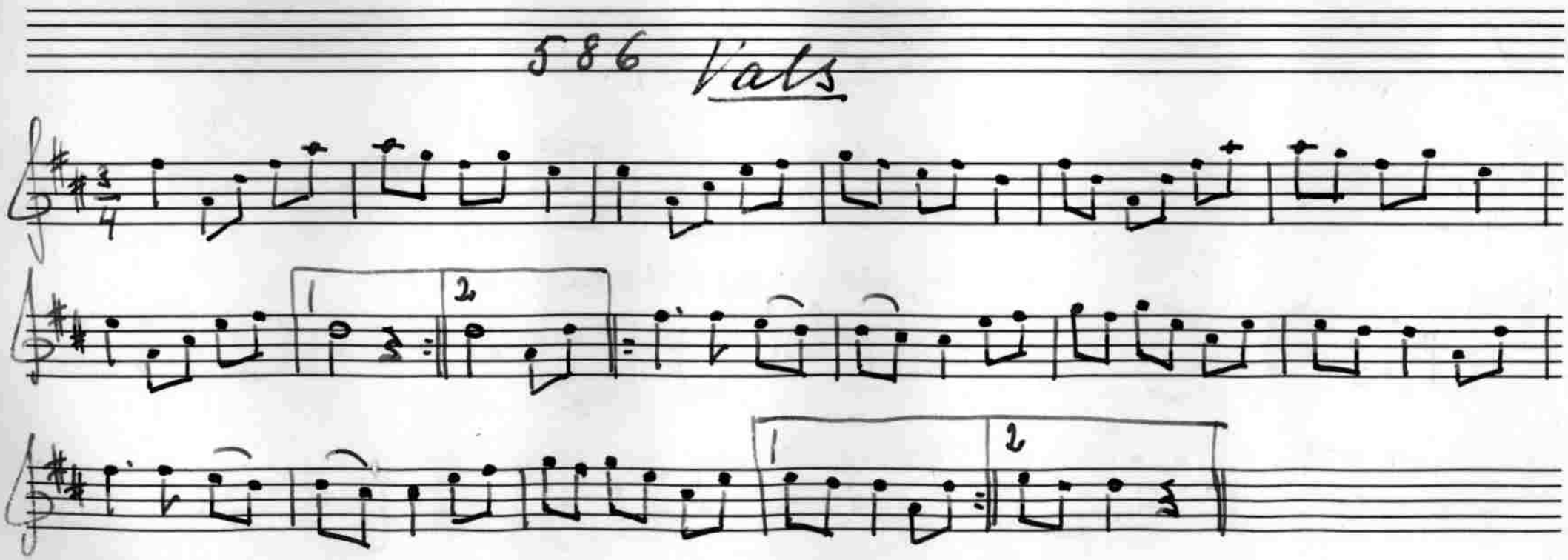

Text:"Kommer inte du förrn elva i kväll, kommer du för sent då lovar jag dej,
för ä' inte du min lilla tärna? På källar' Stjärna - där bor jag".

Stjärnan skulle, enligt Bergström, vara namnet på en restaurang i Stockholm.

587 Vals

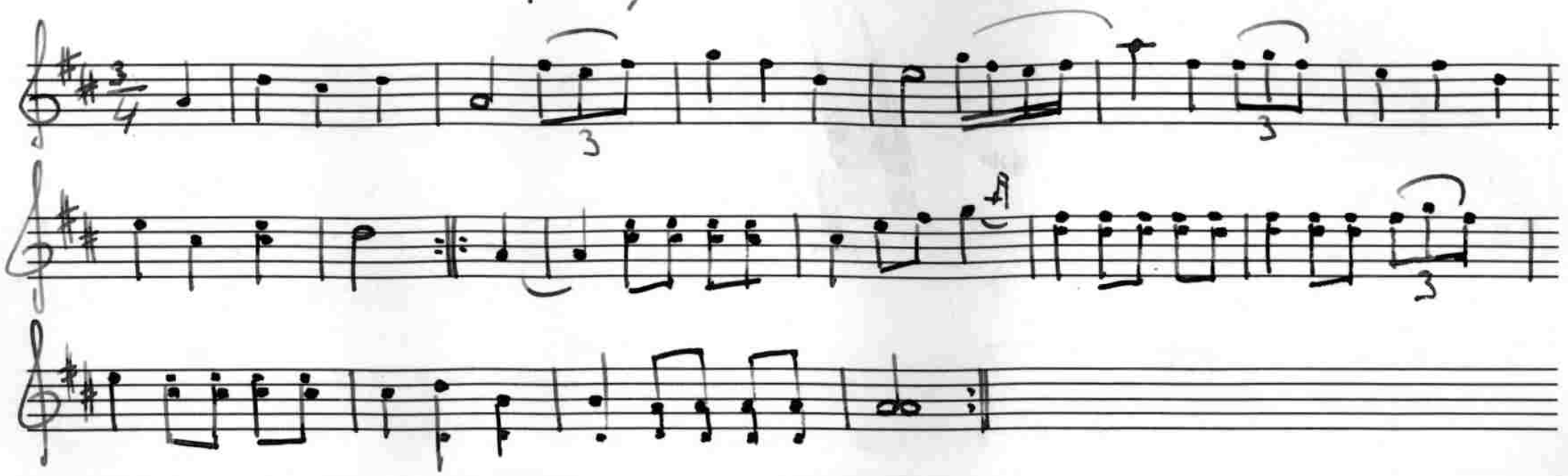

Text:"Fast jag ej har så stor pitt som far
kan jag väl vicka med stumpen jag har".

Bergström sjöng och spelade den bekanta visan: "Lycklig är den ungdom som slipper att tjäna, utan får vara hemma hos sin far och mor".

588 Polska

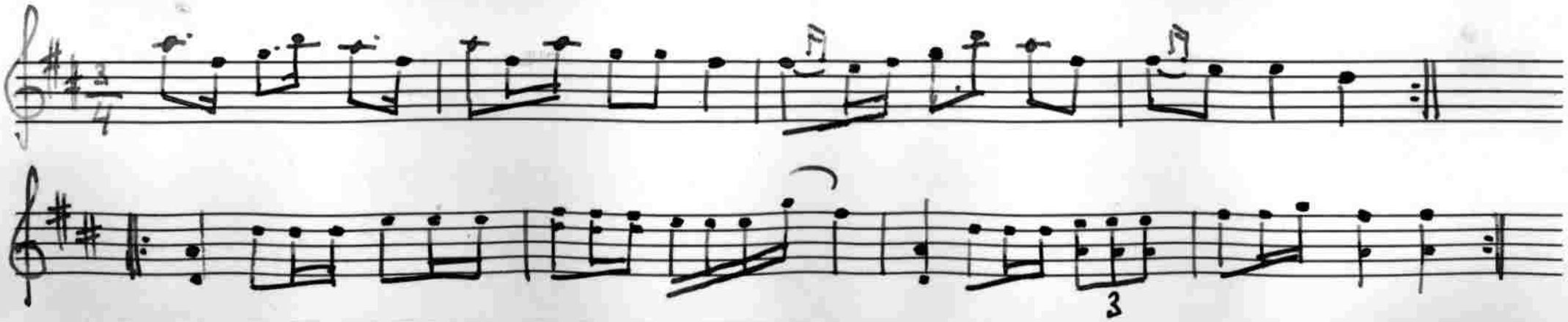

Text: "Du ligger så illa nu, du ligger mej inte i lag,
ligger du inte bättre går jag ifrån dej".

589 Polska

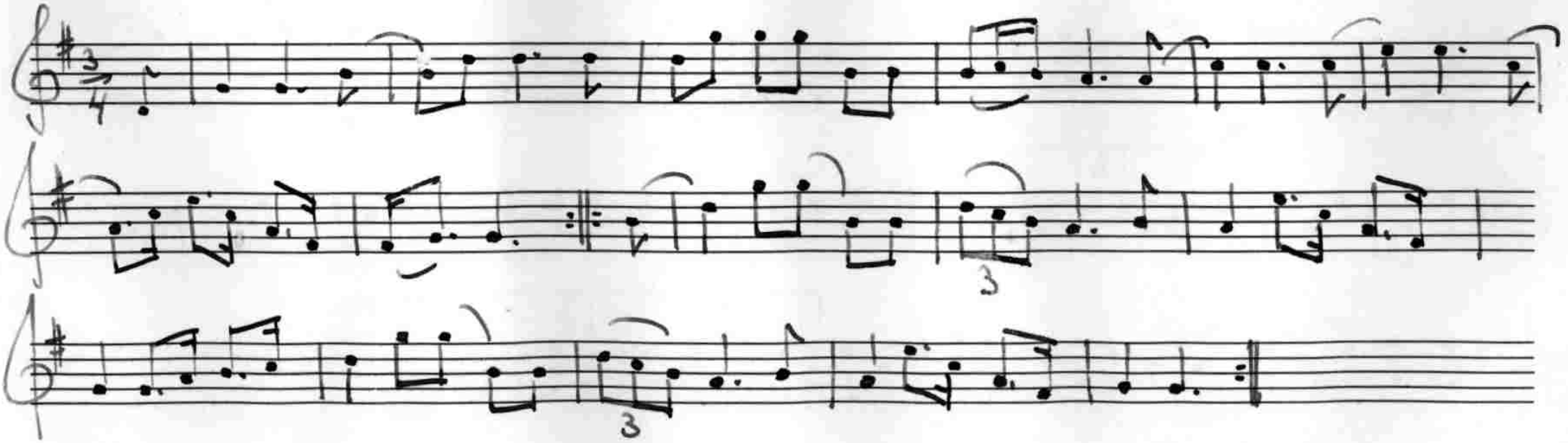

Text: "I fjol Jul, när jag var brud, då var min kutta som en rova
nu ä' hon vänd å söndersprängd, nu ä' hon alldeles förlorad".

590 *Visa*

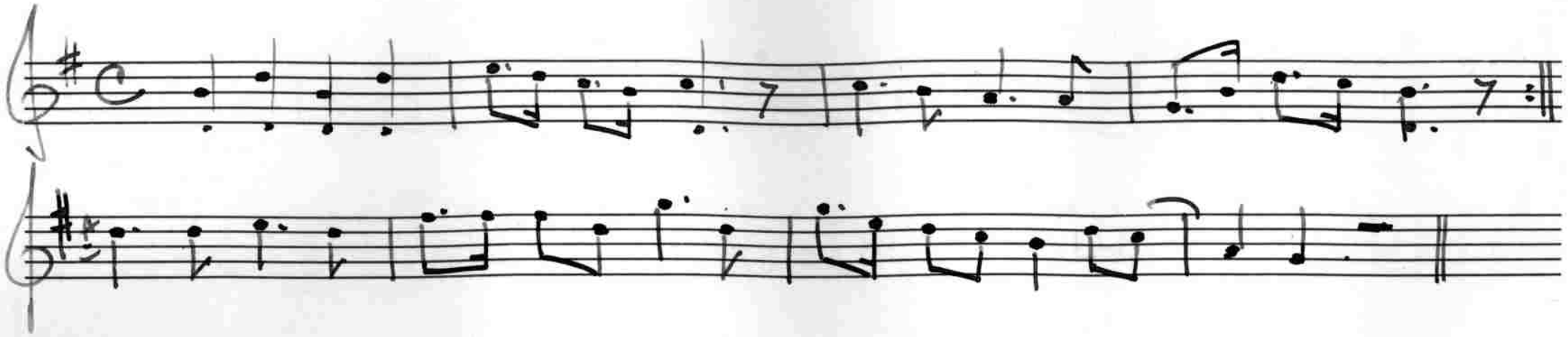

Text: "När som du vet att jag en flykting är,
tro ej du jag är så kär som jag tycks vara.
Torka därför dina tårar bort
och sök att dina djupa suckar spara.
För i dag är jag här, i morgon är jag där.
Min dag' de äro ovisst bestämda".

591 Vals

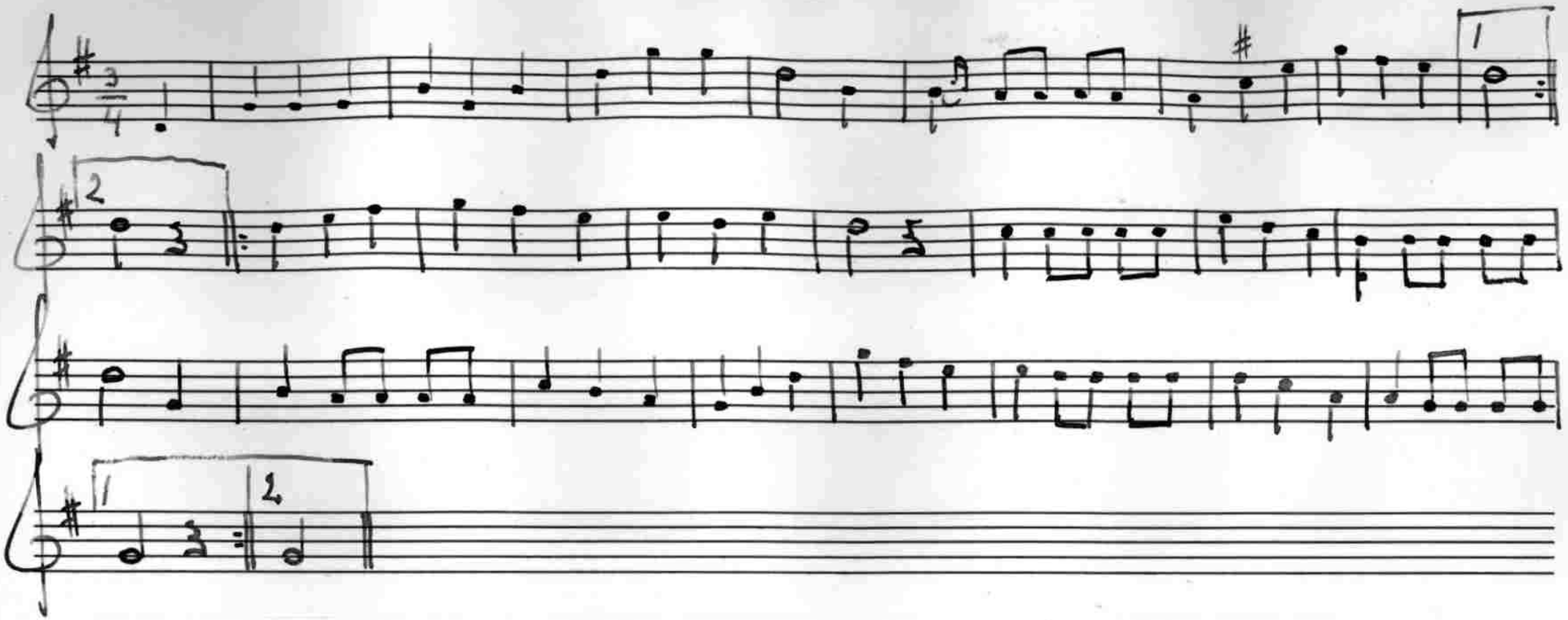

Text: "Ack, om jag vore i flickornas kläder,
sjung fadderalle ralle lala lala la,
skulle jag fodra min kutta med läder
Sjung fadderalle.....
Sen skulle jag fara all verlden omkring
och låta mig snörra för alls ingenting".

592 Polska

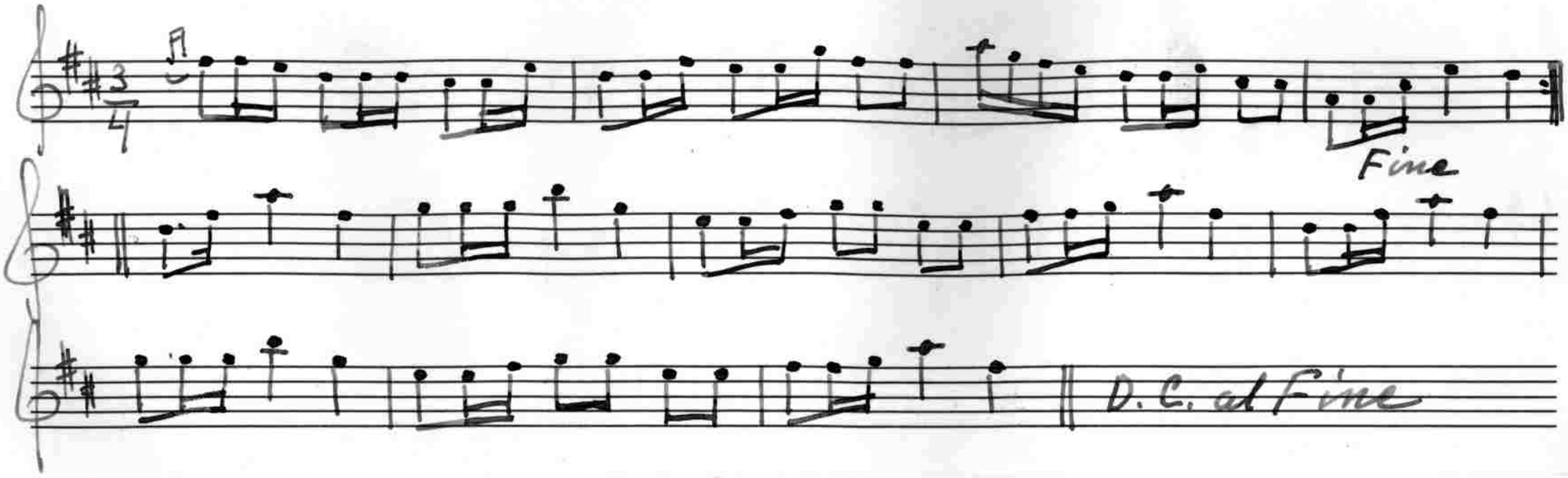

Text: "Känner du halta Sara
står med låra bara,
känner du hennes doter?
Å, ja mej.
Ja'skulle gå te na
å tala ve na
om jag fick sticka,ränna,
mus i mellan bena.
Och kil i ända på na,
ta en kvist å klå na
slå na i ändan med en skopa lut".

Melodien förekommer i olika varianter i skilda landskap.

Jfr t.ex. Svenska Låtar, Dalarna, h, III n:r 885, m. fl.

Arvid Karlsson

Tystberga.

Arvid Karlsson i Tystberga är född I908 i Svärta och började spela fiol då han var tio år gammal. Han har tagit lektioner och är notkunnig. De äldre melodier han kan har han efter Bergström.

I släkten finnes tvenne spelmän; Halvar och Algot Sundin.

593 Brudmarsch
efter farmodern

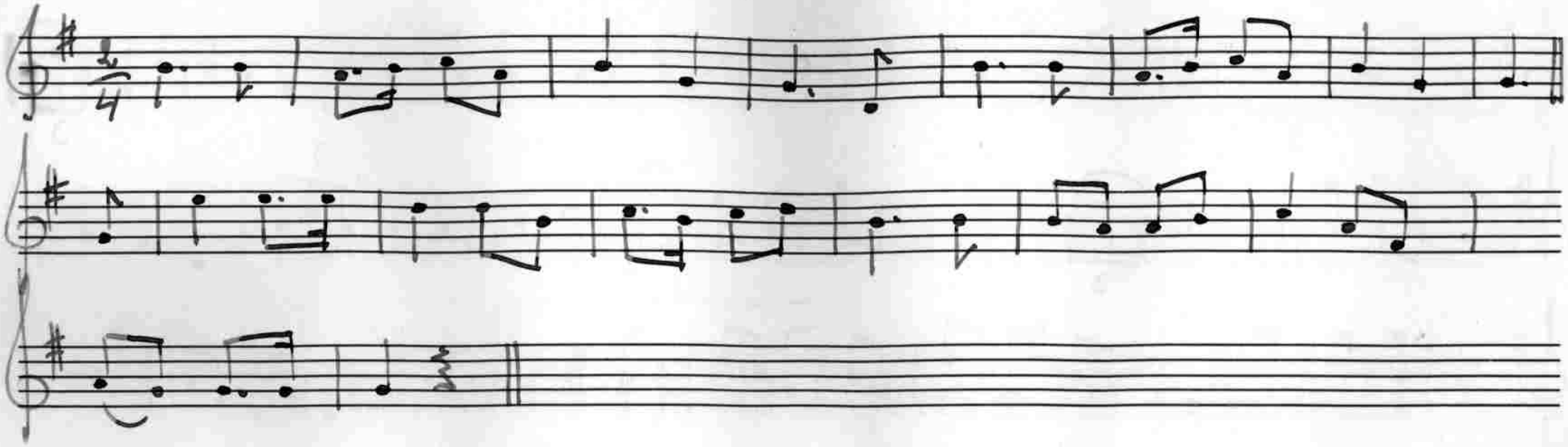

Text: "Se, hur bruden kommer dragandes,
jag tror väl hon är havandes.
Kära brudpigor, i aktar eder väl
så att i icke kommer i samma besvär".

594 Vals

efter Borgström

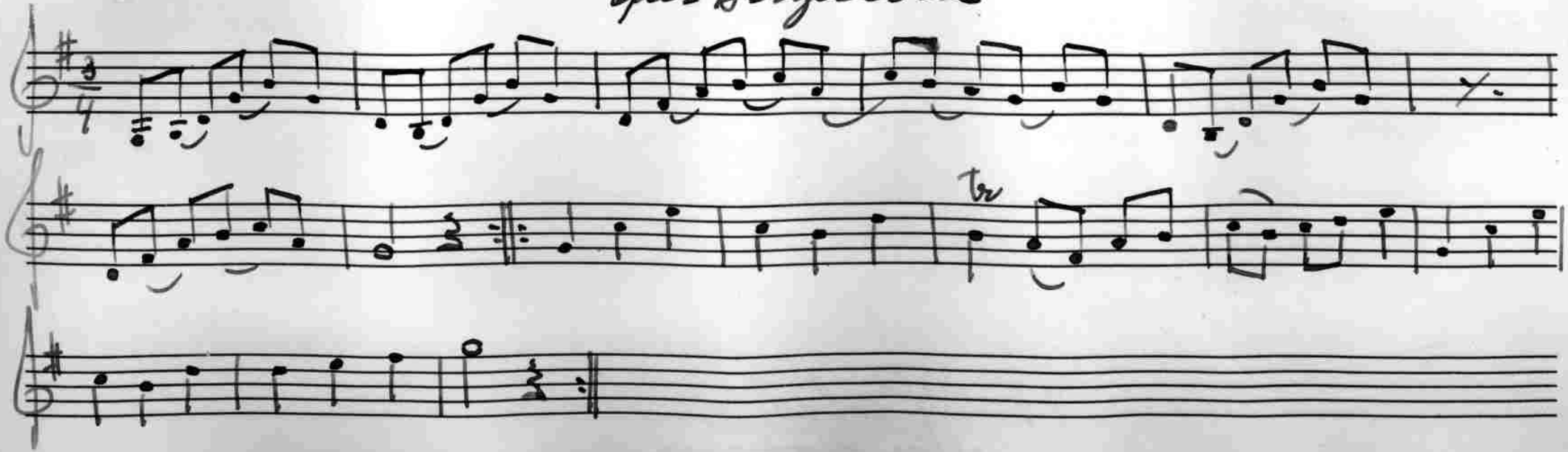

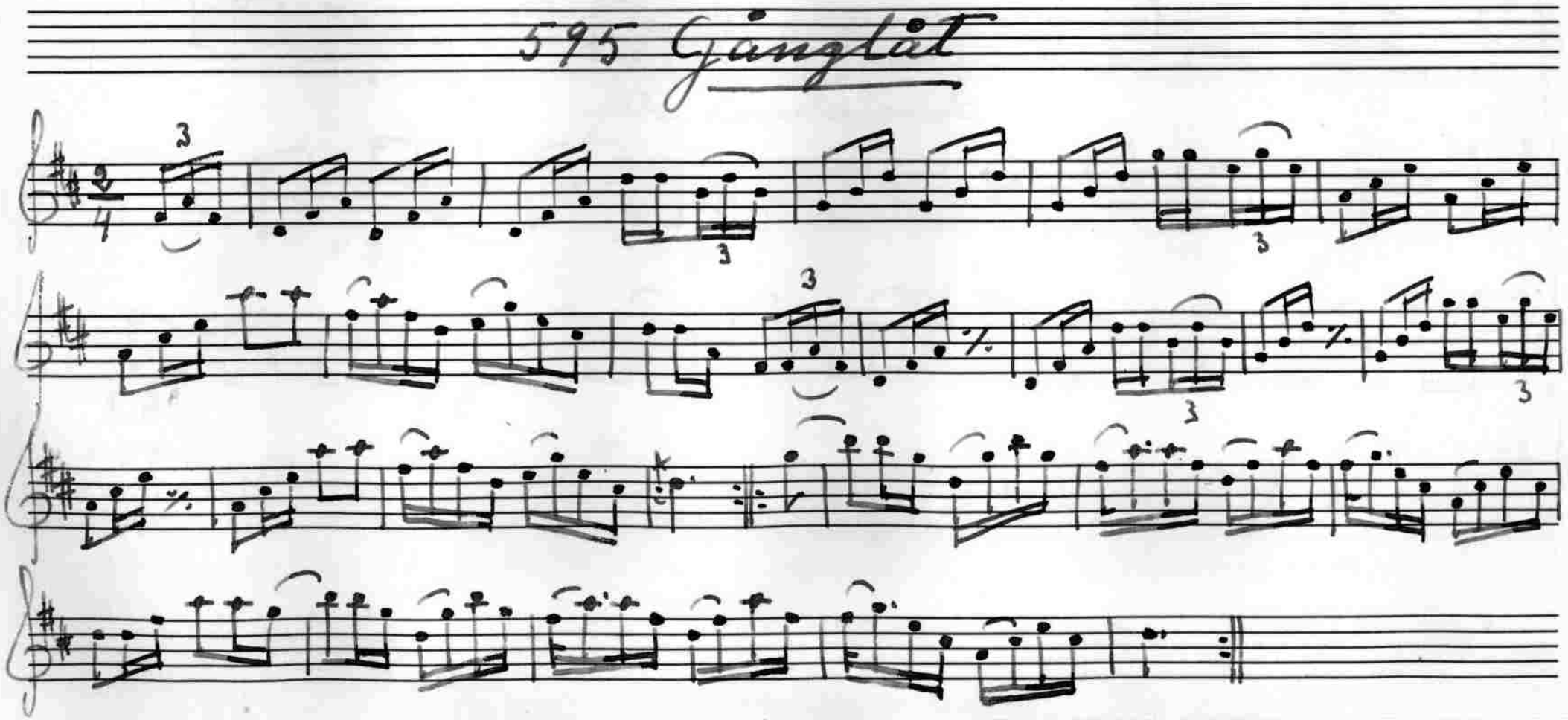

Låten är komponerad av en trädgårdsmästare Eriksson i Rosersberg. Karlsson hade lärt den under exercisen.

596 Vals

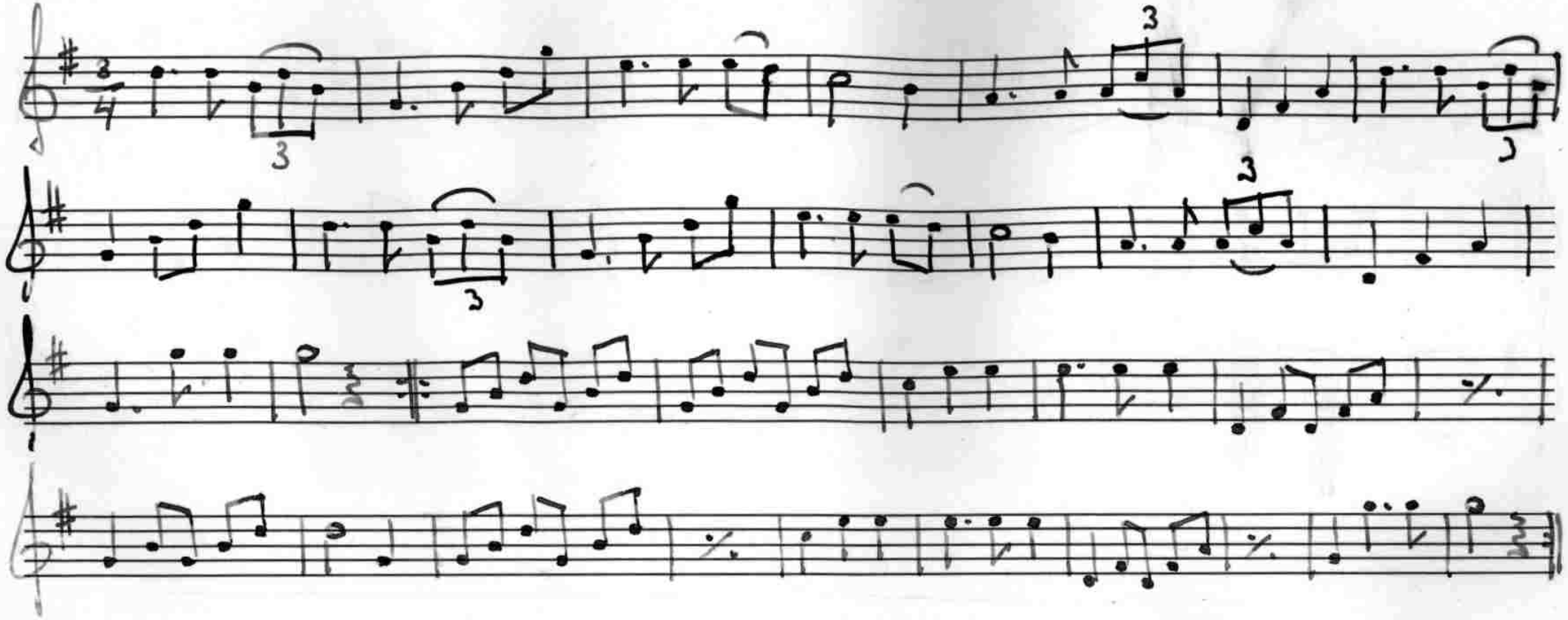

Efter morbrodern, Halvar Sundin i Södertälje.

Gustaf Andersson

Alby, Runtuna

Gustaf Andersson i Alby, Runtuna socken - född I879 - har i sin ungdom sysslat med fiolen men numera i det närmaste upphört att spela. Han kunde ännu påminna sig enstaka melodier efter en spelman Karlsson i Åkra och efter modern, som sjöng en myckenhet låtar vilka hon lärt av 'Spel Andersson' i Spånga, Råby socken. Spel Andersson var född I849 och dog omkring I924.

597 Polska efter modern

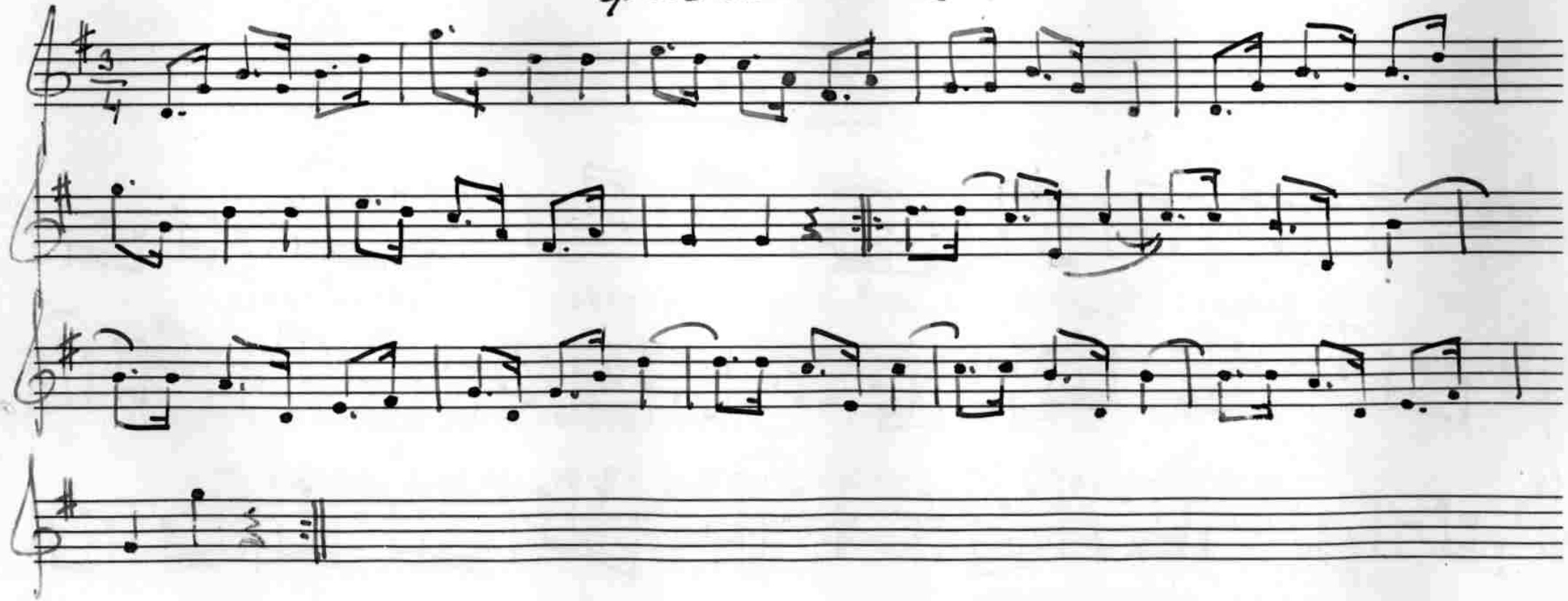

Modern hade polskan efter Andersson i Spånga.

598 Vals

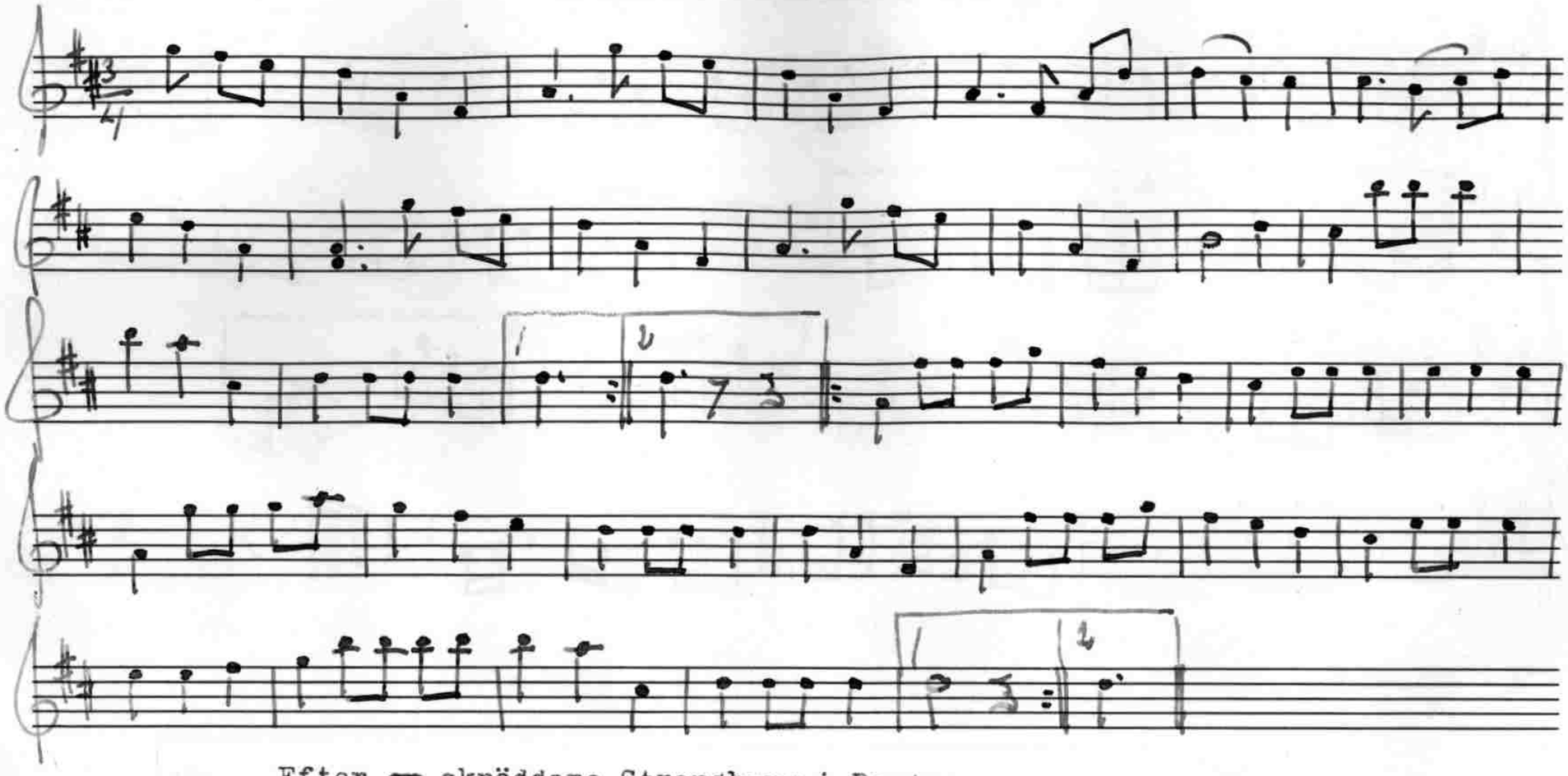

Efter ~~en~~ skräddare Strandberg i Runtuna.

Jfr Sven Viktor Edvin Andersson, Åker, n:r 311.

Karl Isak Nyberg

Norrby, Runtuna.

Karl Isak Nyberg i Norrby var något fiolkunnig och hade i sin ungdom lärt spela av en skräddare Lindmark i Råby. Denne hade i sin ordning lärt konsten av en betjänt på Kristineholm.

Nyberg är född 1856 i Runtuna.

Karl Isak Nyberg

Norrby, Runtuna.

Karl Isak Nyberg i Norrby var något fiolkunnig och hade i sin ungdom lärt spela av en skräddare Lindmark i Råby. Denne hade i sin ordning lärt konsten av en betjänt på Kristineholm.

Nyberg är född 1856 i Runtuna.

599 Vals

after Lindmark

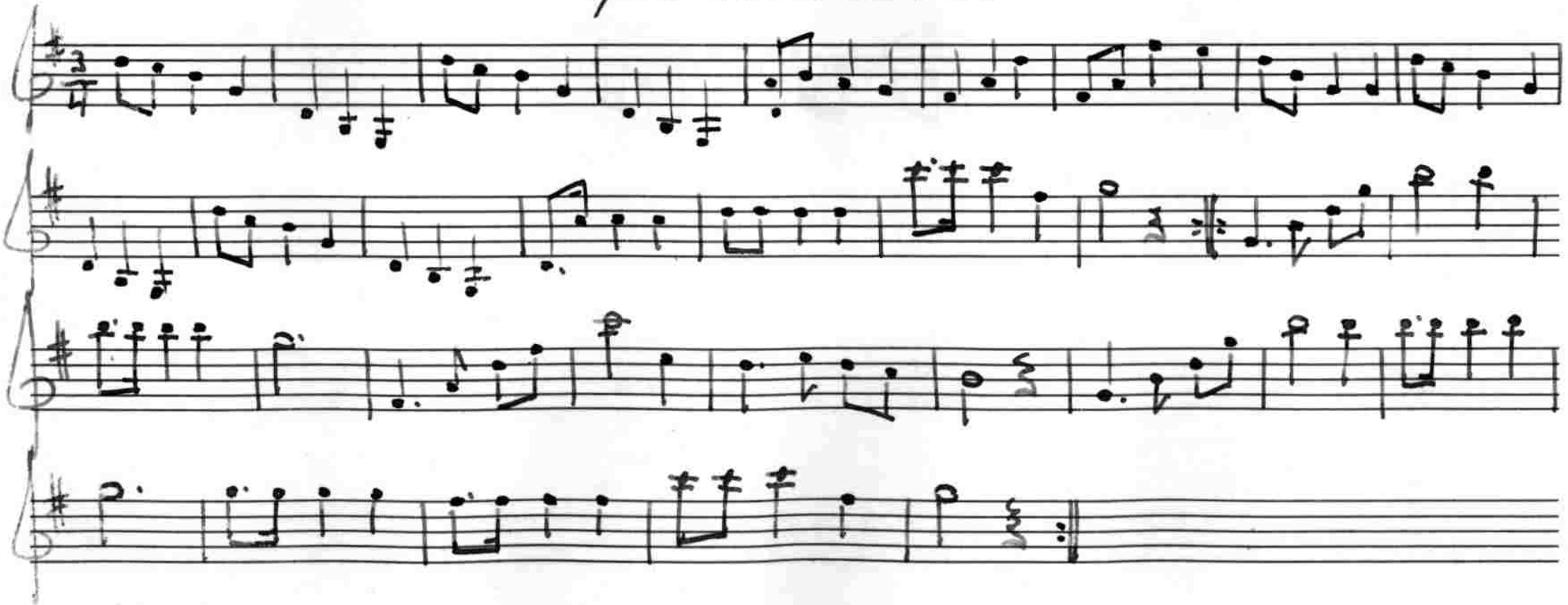

600 Polska

efter Lindmark.

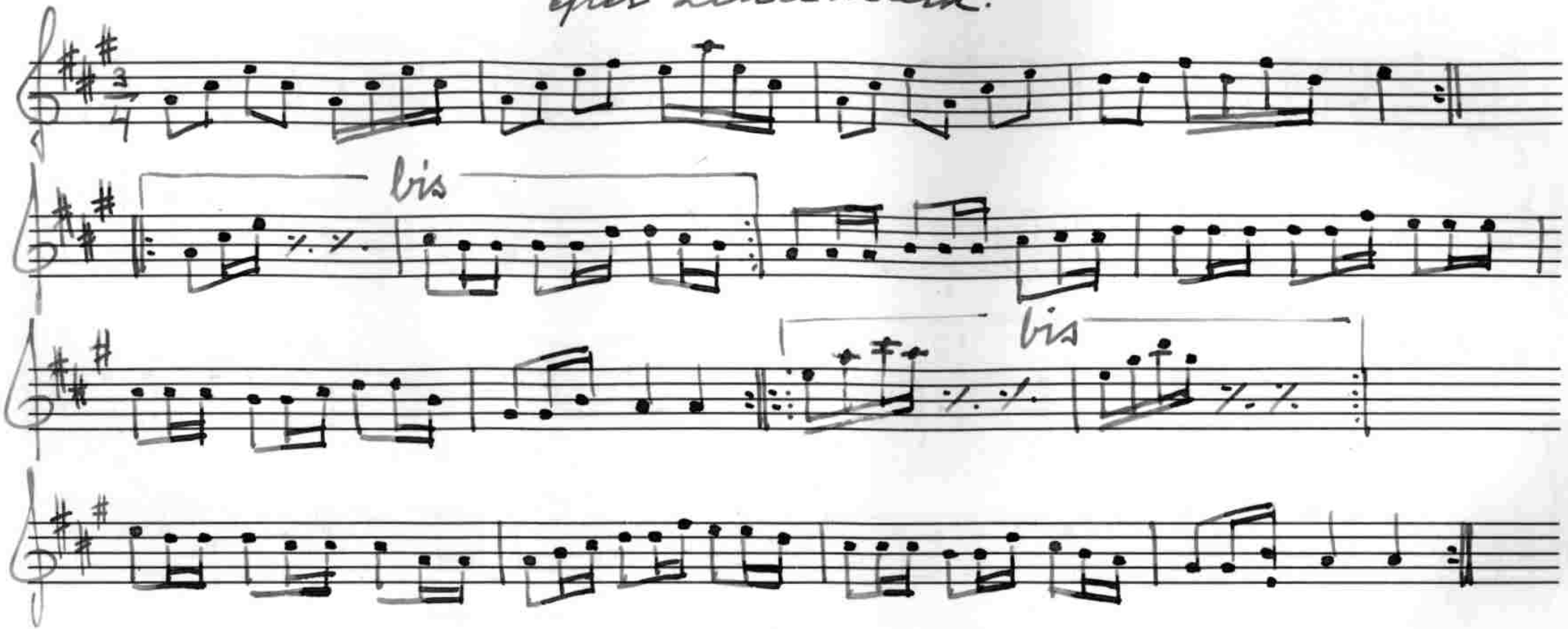

Gustaf Vilhelm Andersson

Fredriksdal, Runtuna

Gustaf Vilhelm Andersson är fader till Axel Andersson i Hagstugan, vars låtar förut upptecknats, och född 1876 i Halla socken. Han har lärt spela av sin fader, Anders Gustafsson i Snickarstugan, och hans repertoar är ungefär ensartad med dennes.

601 Polska

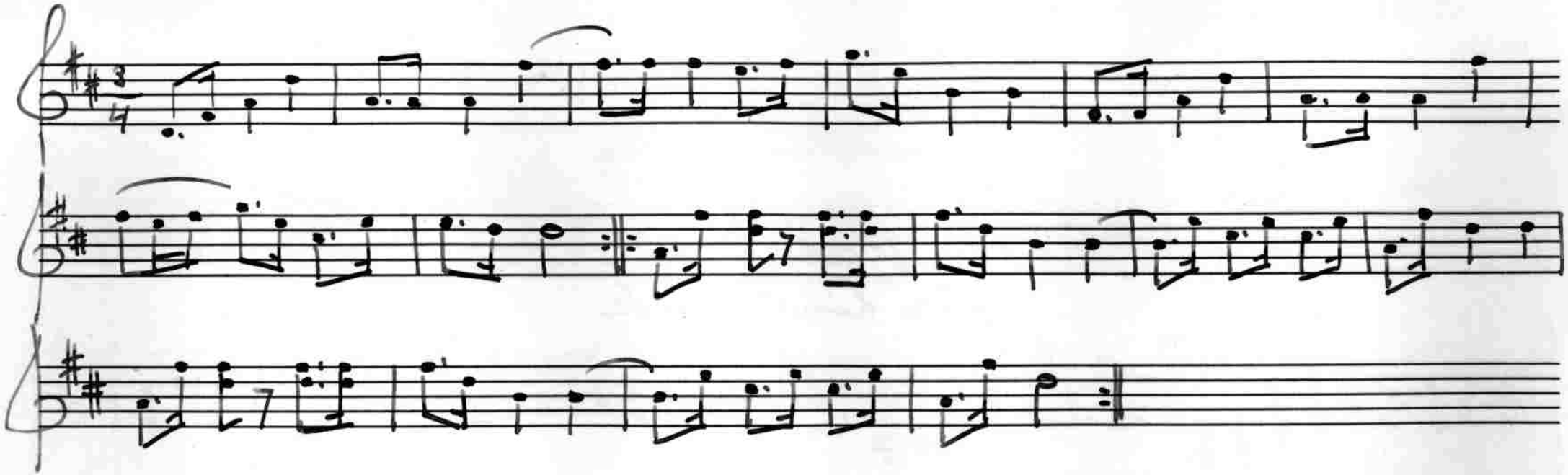

Efter Axel Andersson i Faneby, Vrena socken

602 Polska

efter Fadern

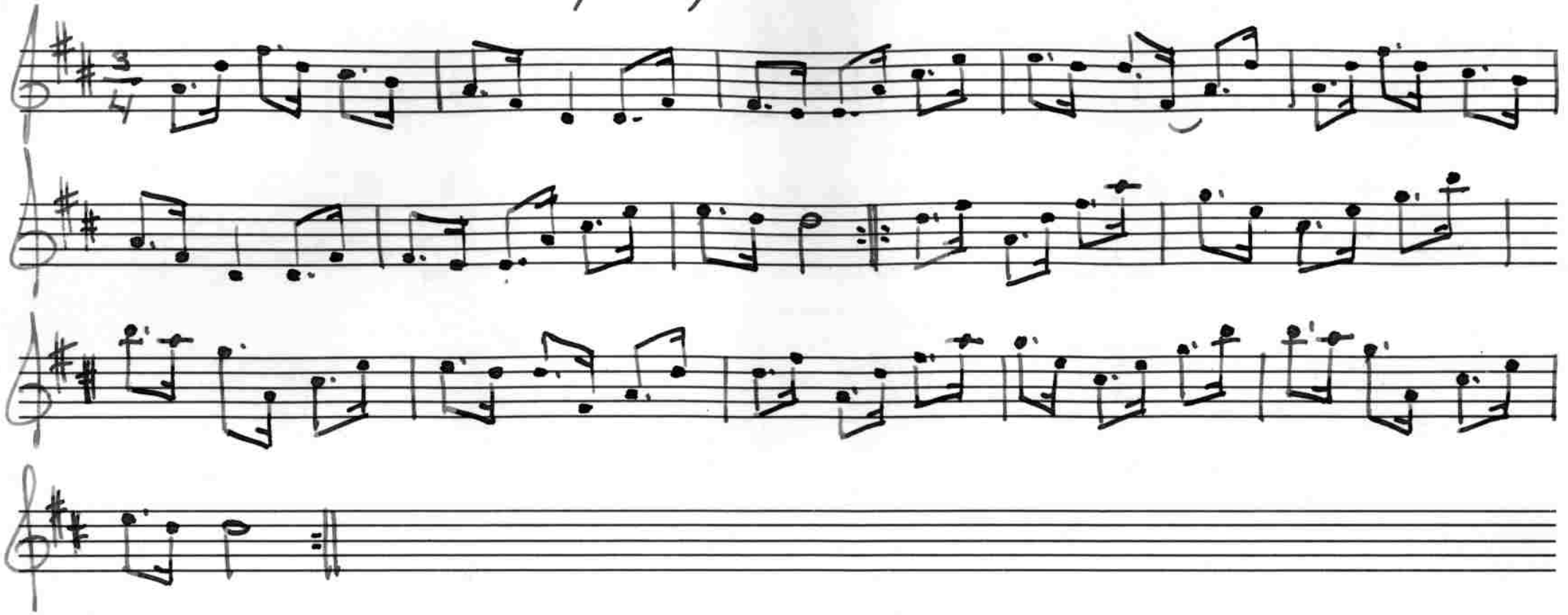

603 Polska

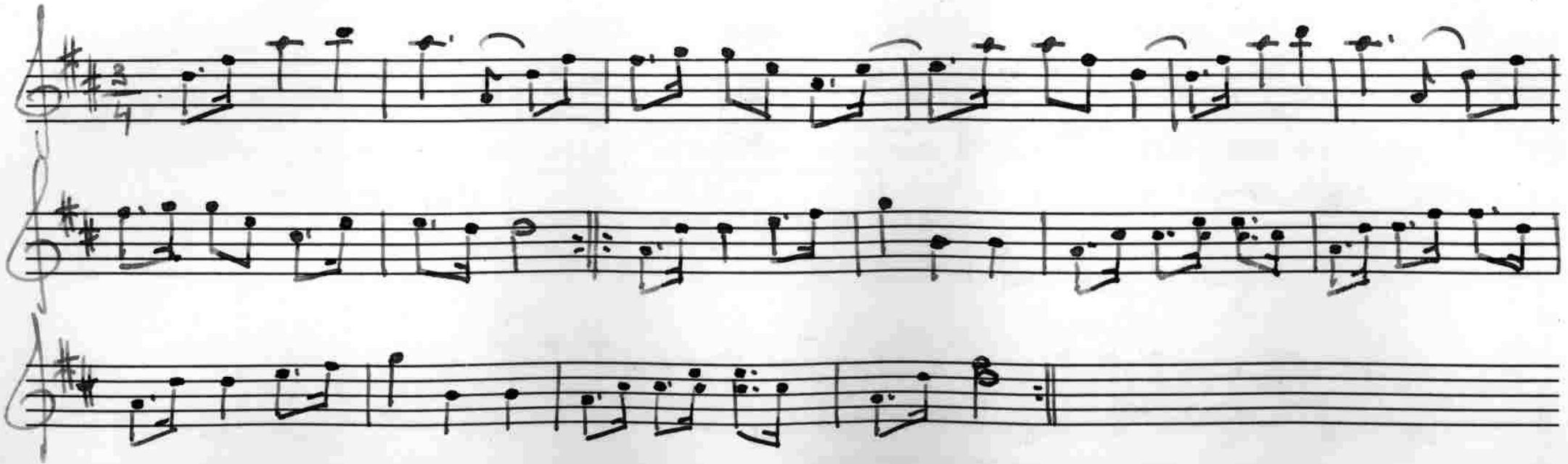

604 Polska

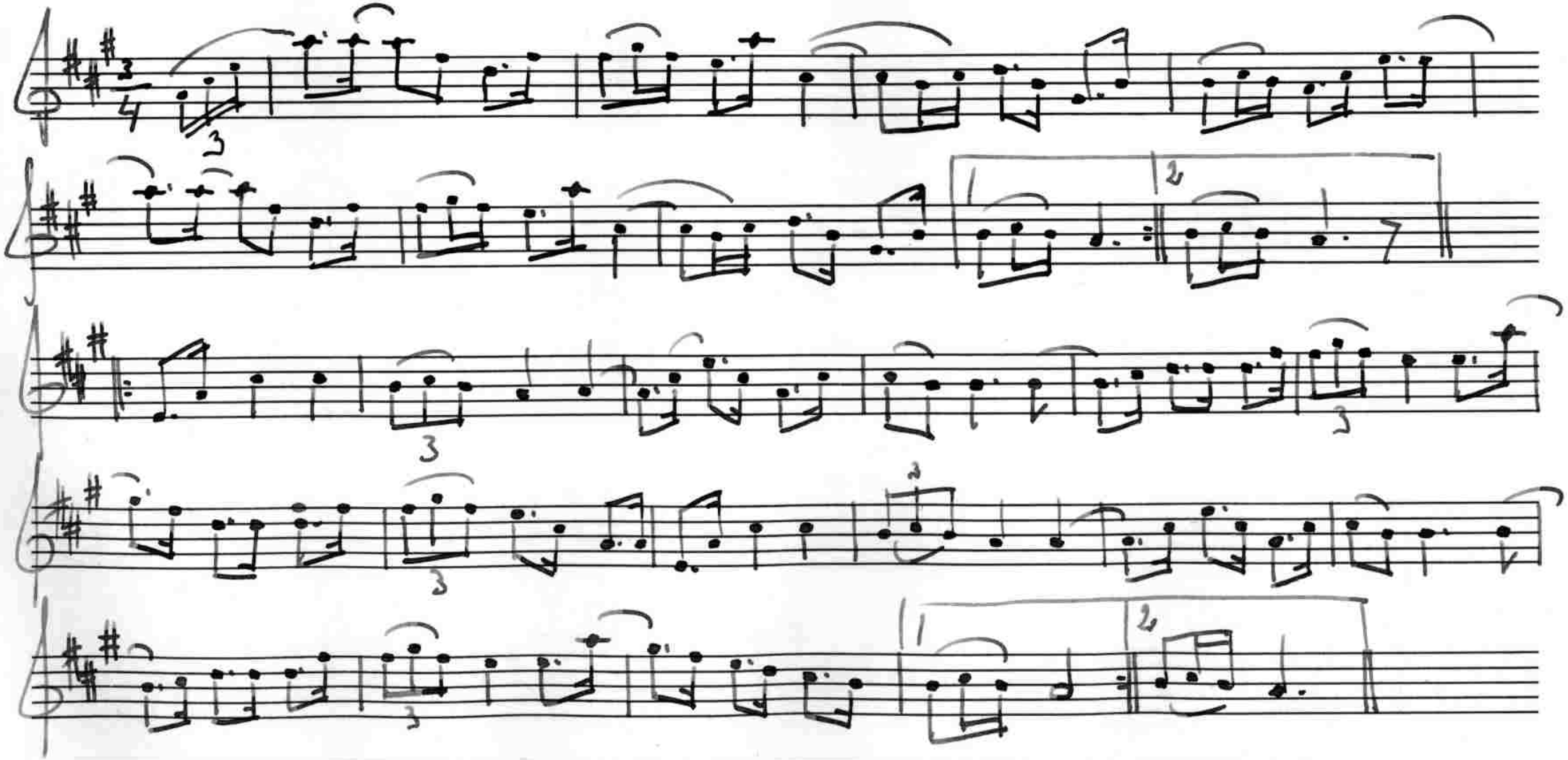

Andersson har lärt polskan under exercisen i Malmköping.

605 Polska

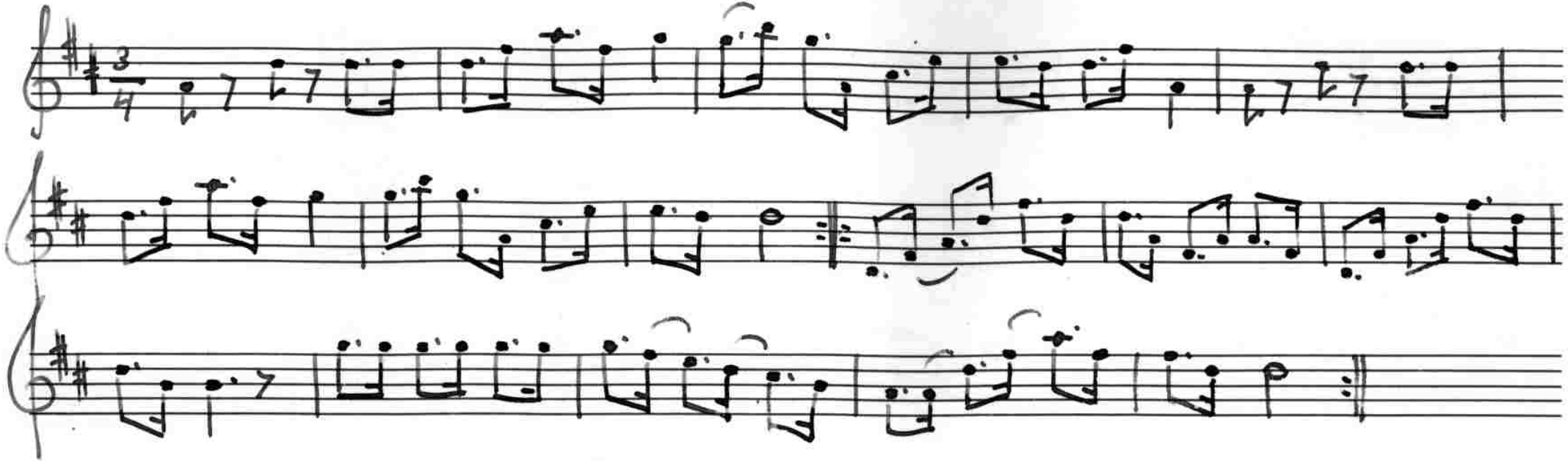

Jfr Leonard Eriksson n:r I53. Se anmärkningen där.

606 Polska

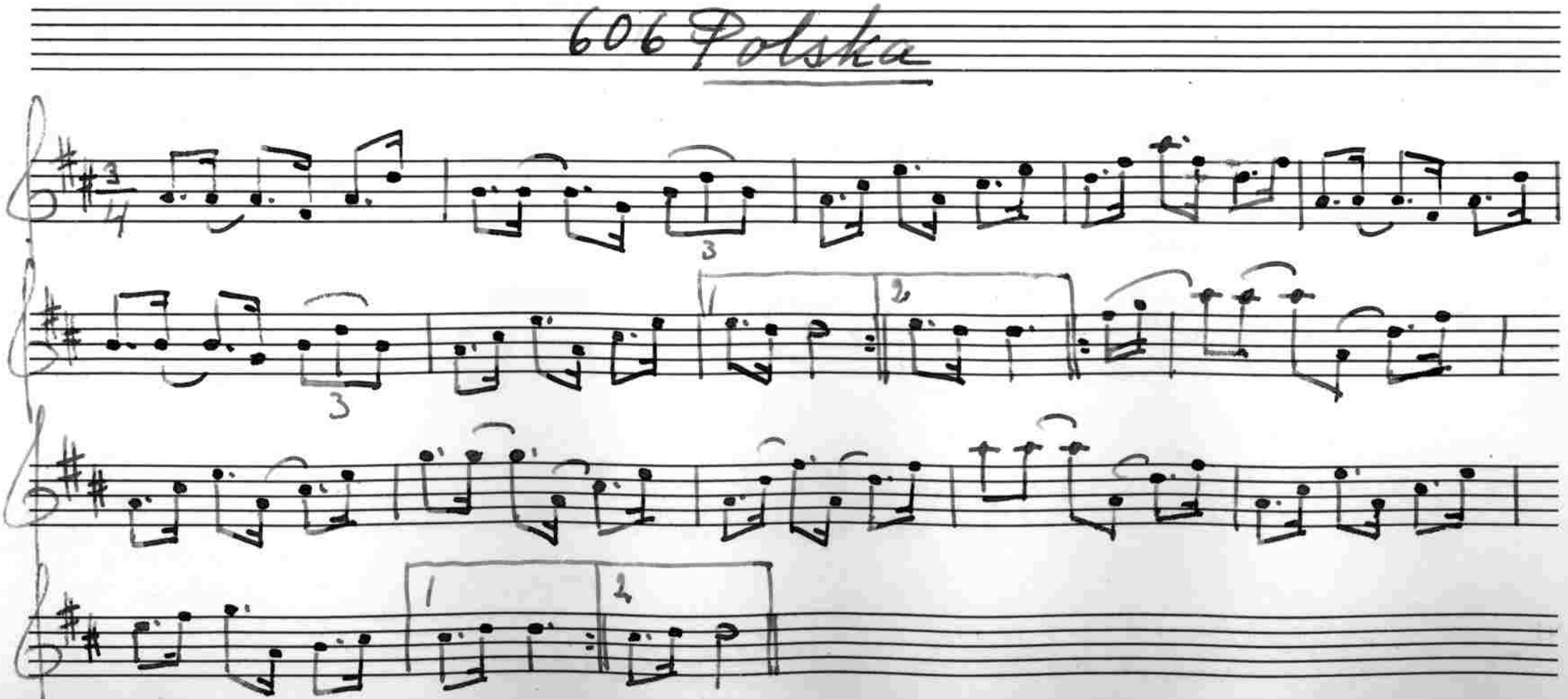

607 Vals

Oskar Andersson Död 1959

Snesta, Spelvik

Oskar Andersson är född I3/4 I885 i Blacksta, men flyttade vid åtta års ålder med sina föräldrar till Runtuna och har nu anställning som kördräng på Snesta herrgård i Spelviks socken. Han var sexton år då han började spela fiol och lärde då en del melodier efter en spelman i Runtuna vid namn Otto Gustafsson.

608 Polska

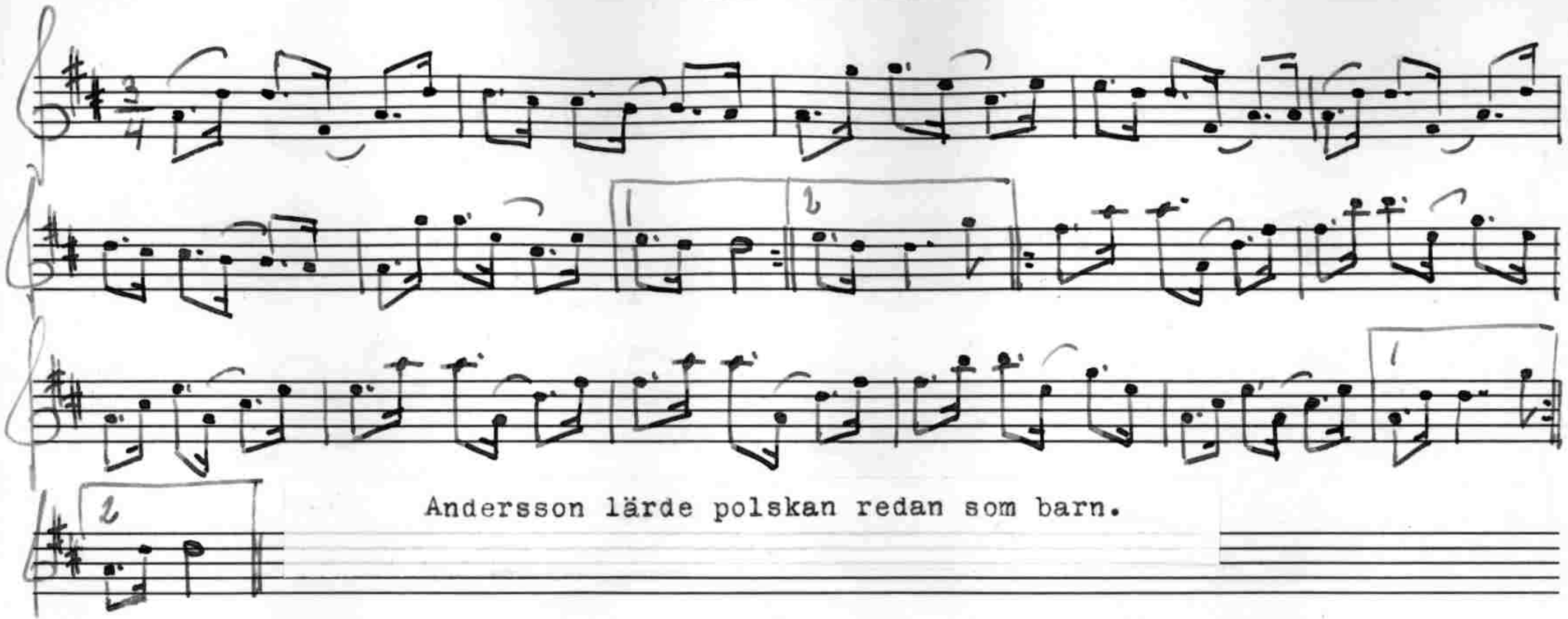

Andersson lärde polskan redan som barn.

609 Polska

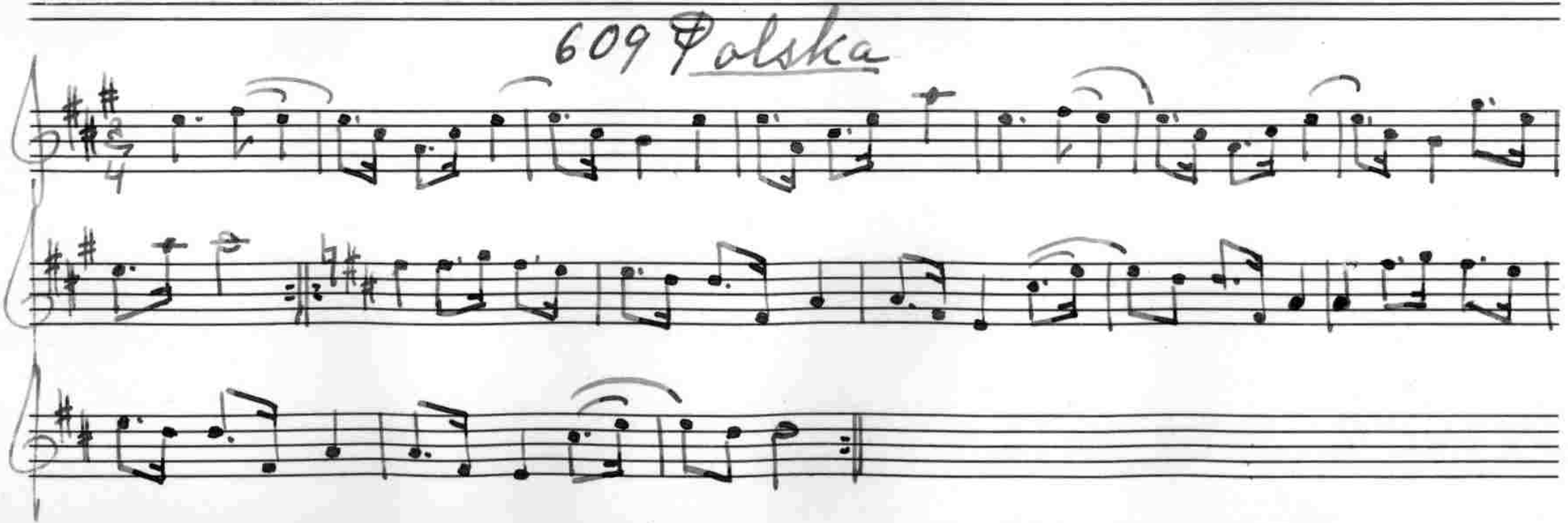

Valsen var efter en spelman Klas Åström i Torsåker.

610 Vals

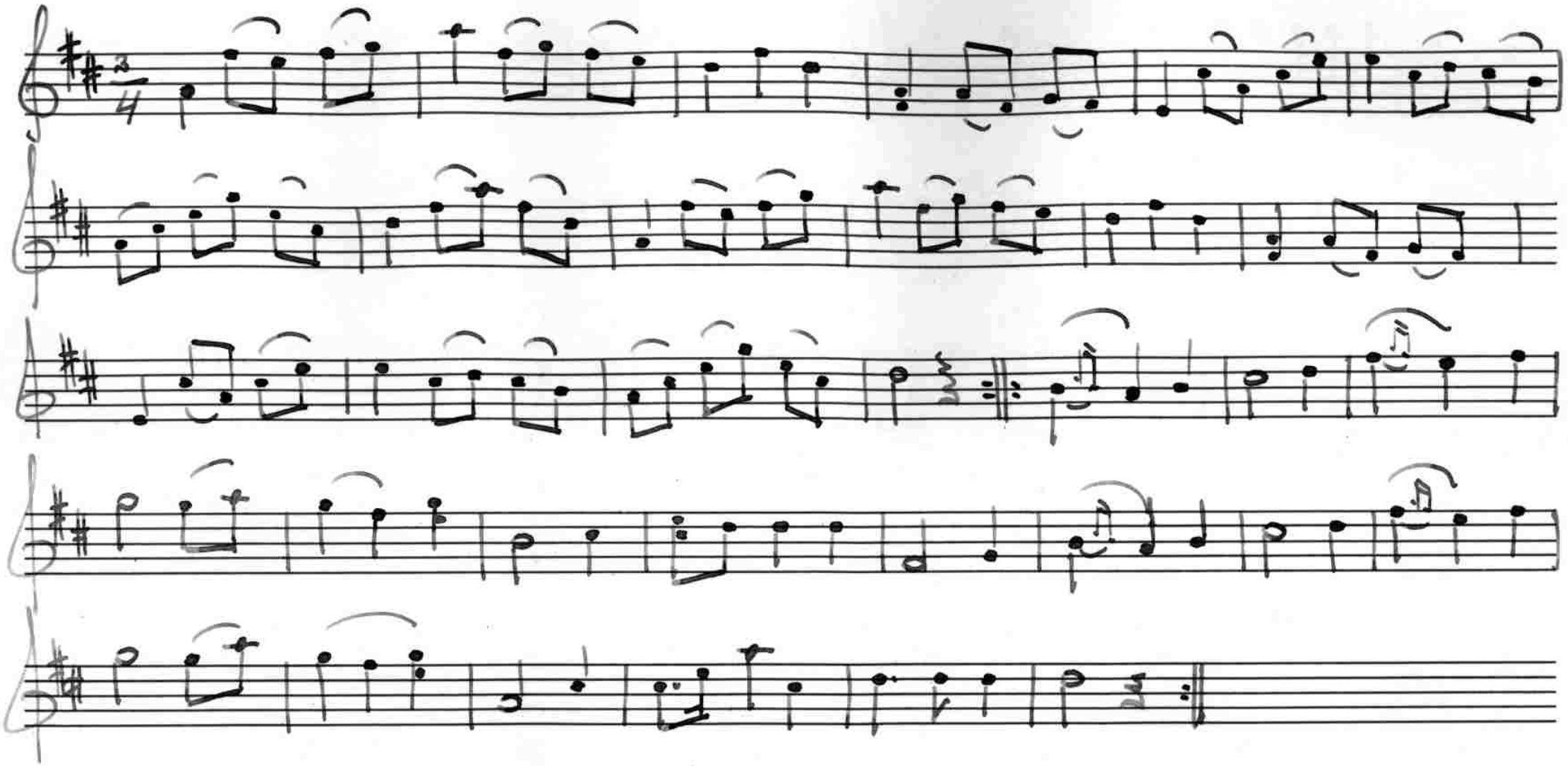

611 Polska

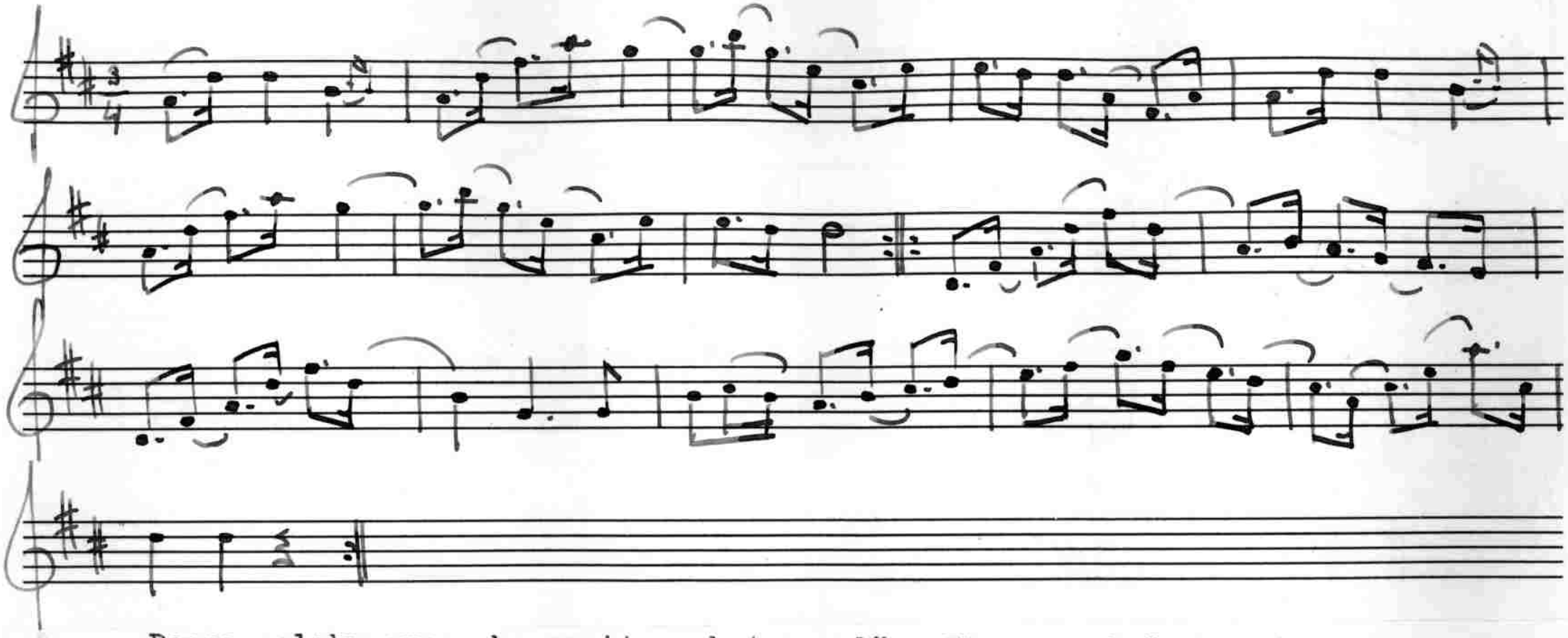

Denna polska synes ha varit mycket populär. Flera spelmän ha den i sin repertoar och varianter av densamma påträffas på skilda håll i landskapet.

Jfr 605 och I53.

Seth Andersson

Snesta, Spelvik.

Seth Andersson är trädgårdsmästare till yrket och född I889 i Stora Malm. Av äldre bröder som spelade fiol lärde han sig de första grunderna och tillägnade sig på samma gång deras melodier. År I9I8 flyttade han till Spelviks socken, där han nu är bosatt.

619 Vals

från St. Malm

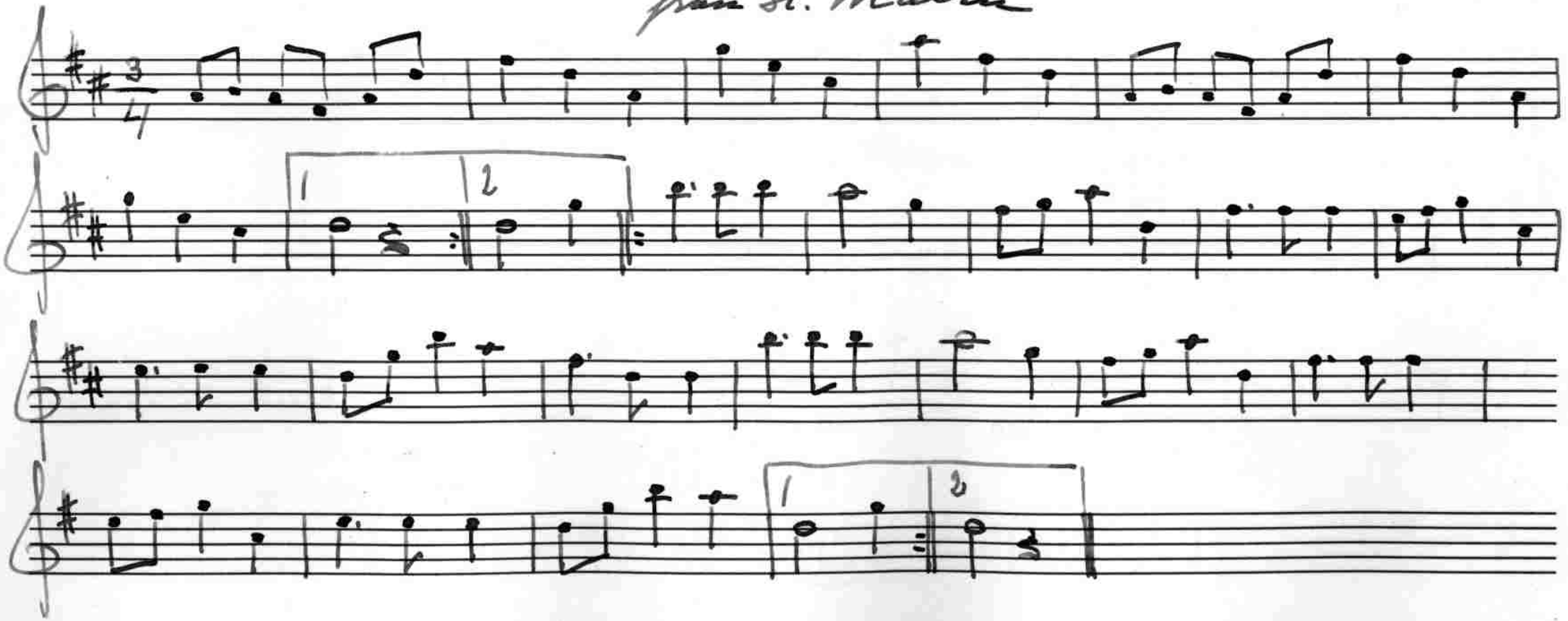

613 Vals

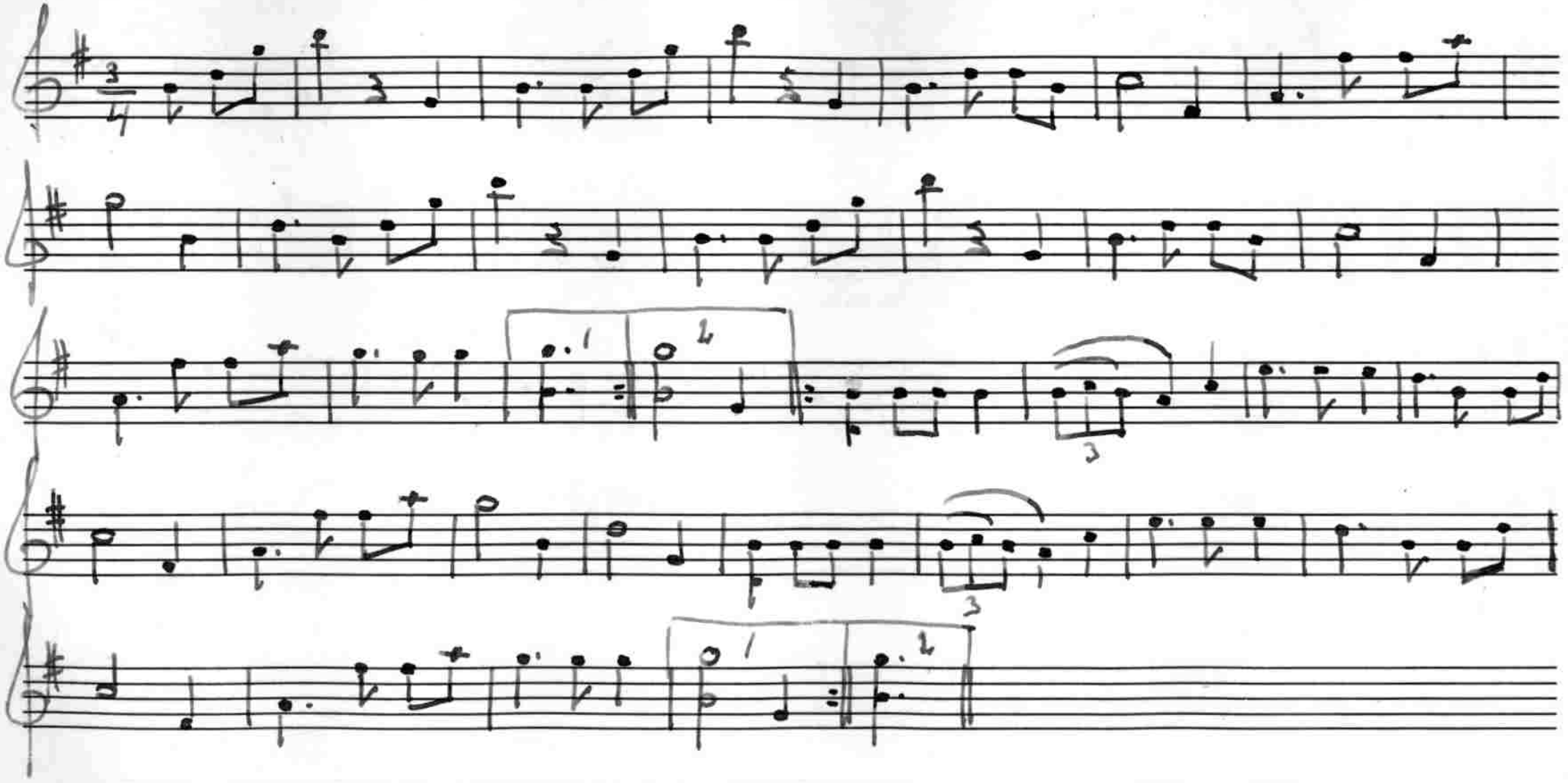

Efter Herman Andersson i Schedevij, Forsa socken.

614 Gånglåt

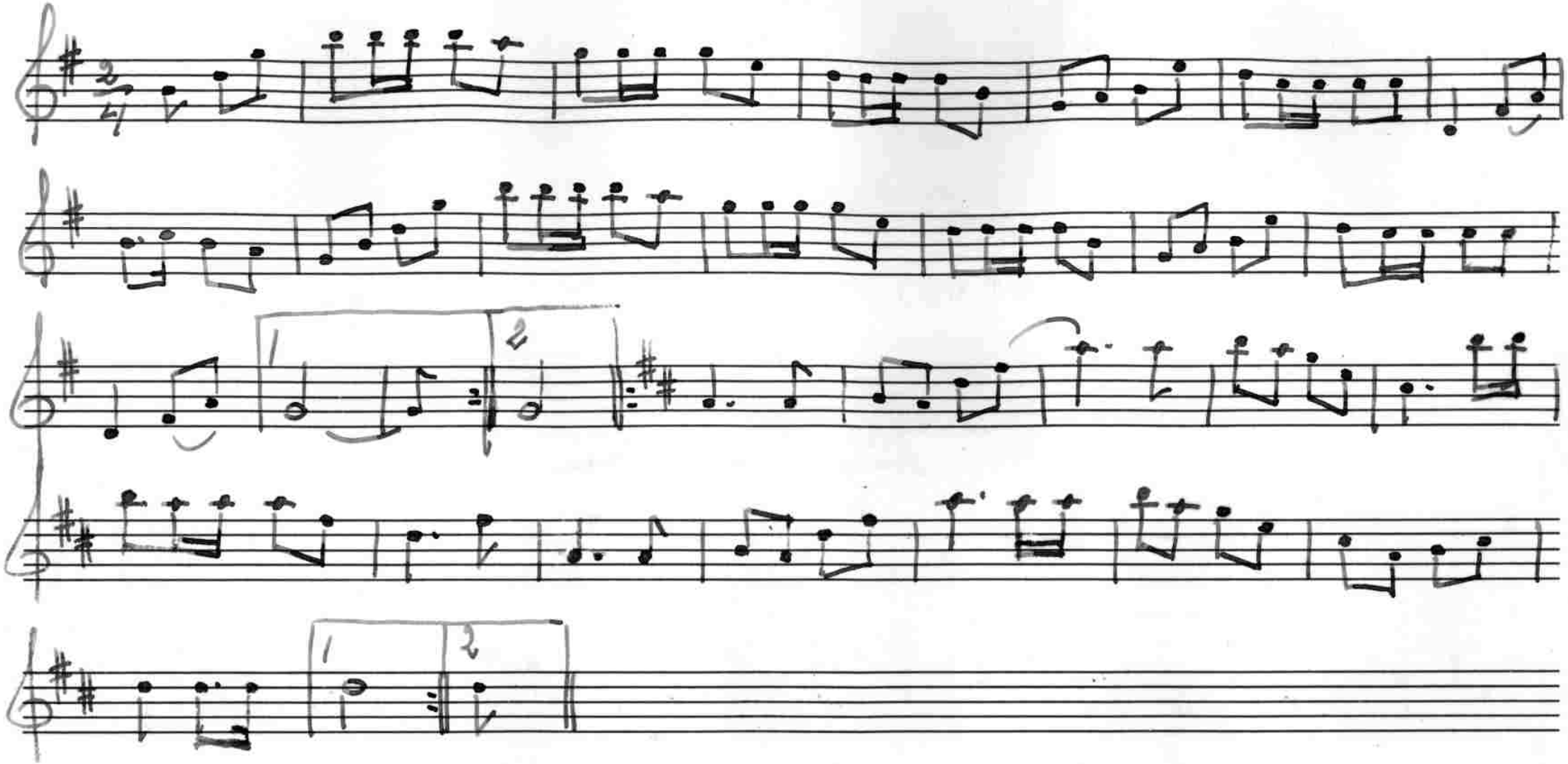

615 Vals

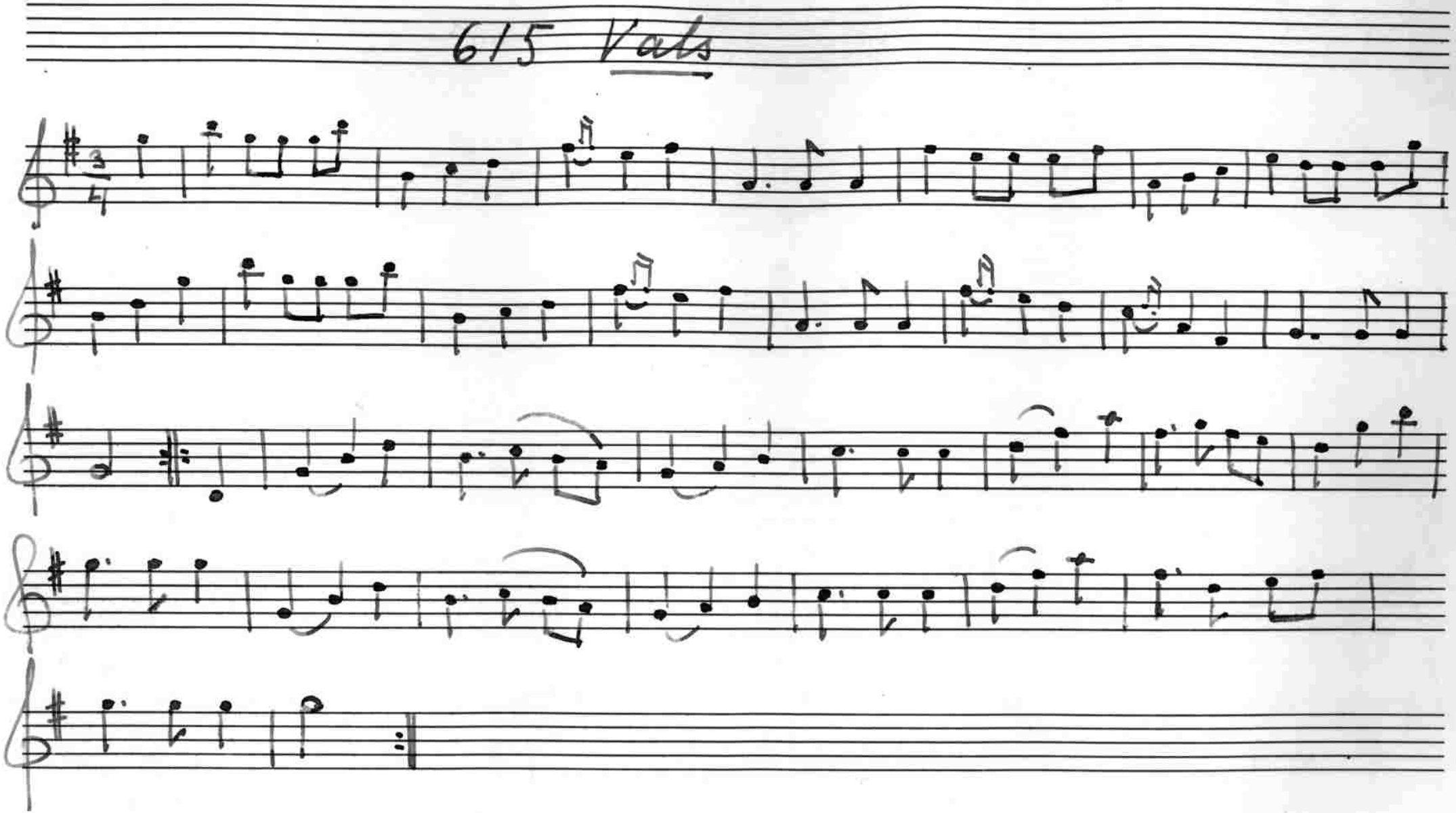

Johan Edvard Andersson

Nyköping

Skräddaremästaren Johan Edvard Andersson i Nyköping är notkunnig och har en betydande repertoar vilken till största delen upptecknats av Nils Dencker och delvis publicerats i Svenska Låtars Sörmlandsdel.

Andersson är född I862 i Ludgo men har sedan länge varit bosatt i Nyköping. Fadern, Anders Johan Andersson, född I830 i Berga, Bogsta socken, och död omkring I924,nittiofyra år gammal, var en skicklig spelman som in i det sista ägnade sig åt fiolen, och deltog ännu sedan han fyllt nittio år i en sörmländsk spelmansstämma.

616 Vals

after Tadarn

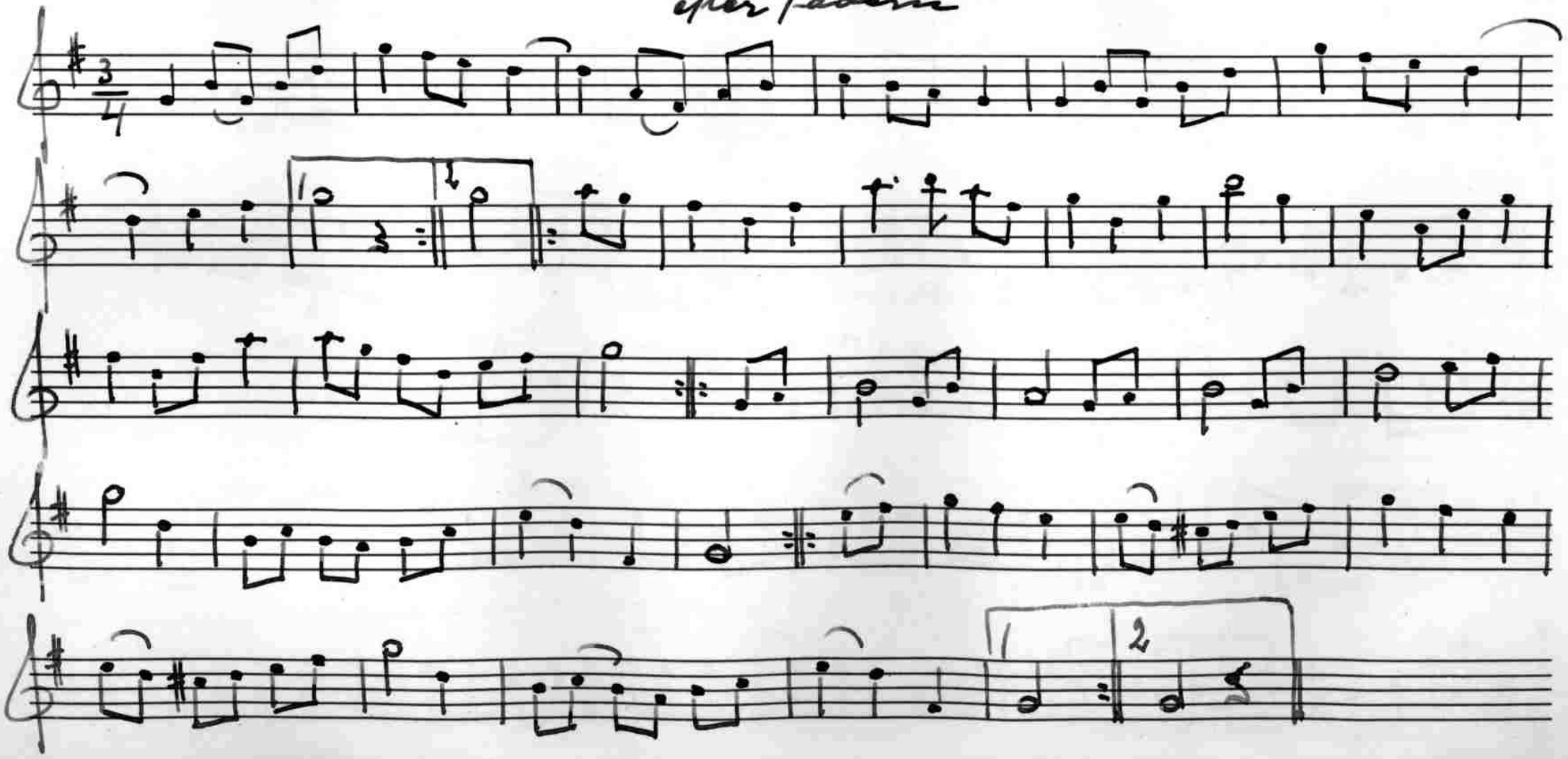

617 Polska

efter fadern

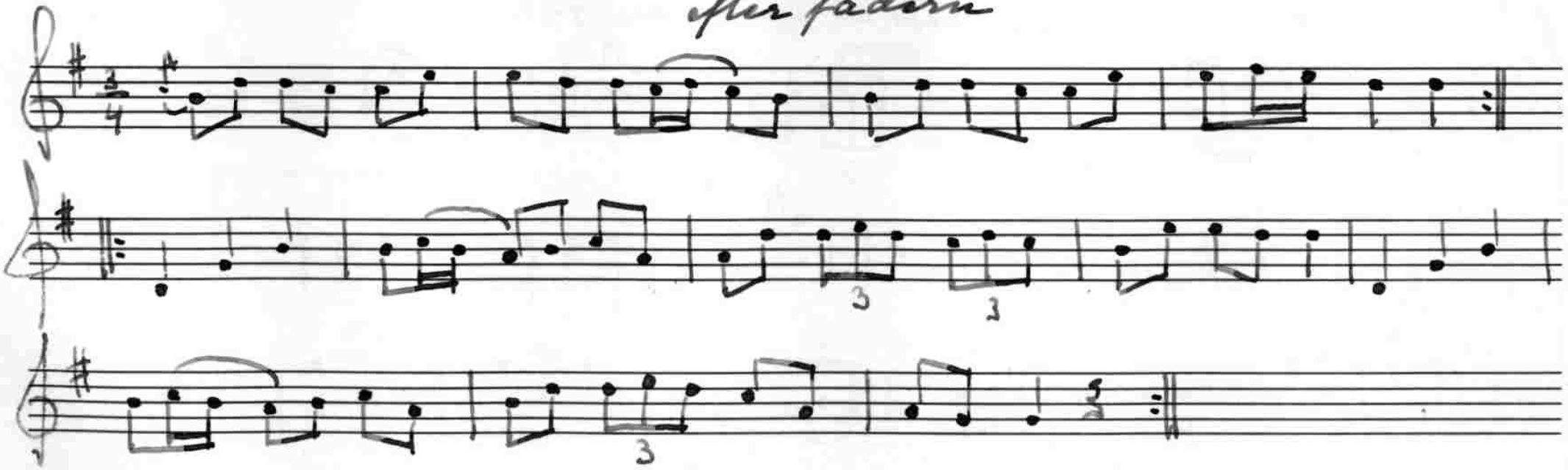

Erik Ludvig Ljunggren

Trosa

Skräddaremästaren Erik Ludvig Ljunggren i Trosa har under sina yngre dagar varit en anlitad spelman .Han är något notkunnig och har sina flesta melodier från sin moders morbroder, Isak Ludvig Andersson, vilken var född i början av 1820-talet. Denne brukade spela tillsammans med klockare Eklund i Hölö, vilken var en framstående fiolist.

Ljunggren, som är född 26/9 1872 i Hölö, har mest spelat tillsammans med Karl Andersson i Häggnäs. Flera av Ljunggrens melodier ha förut upptecknats av Nils Dencker.

618 Gånglåt

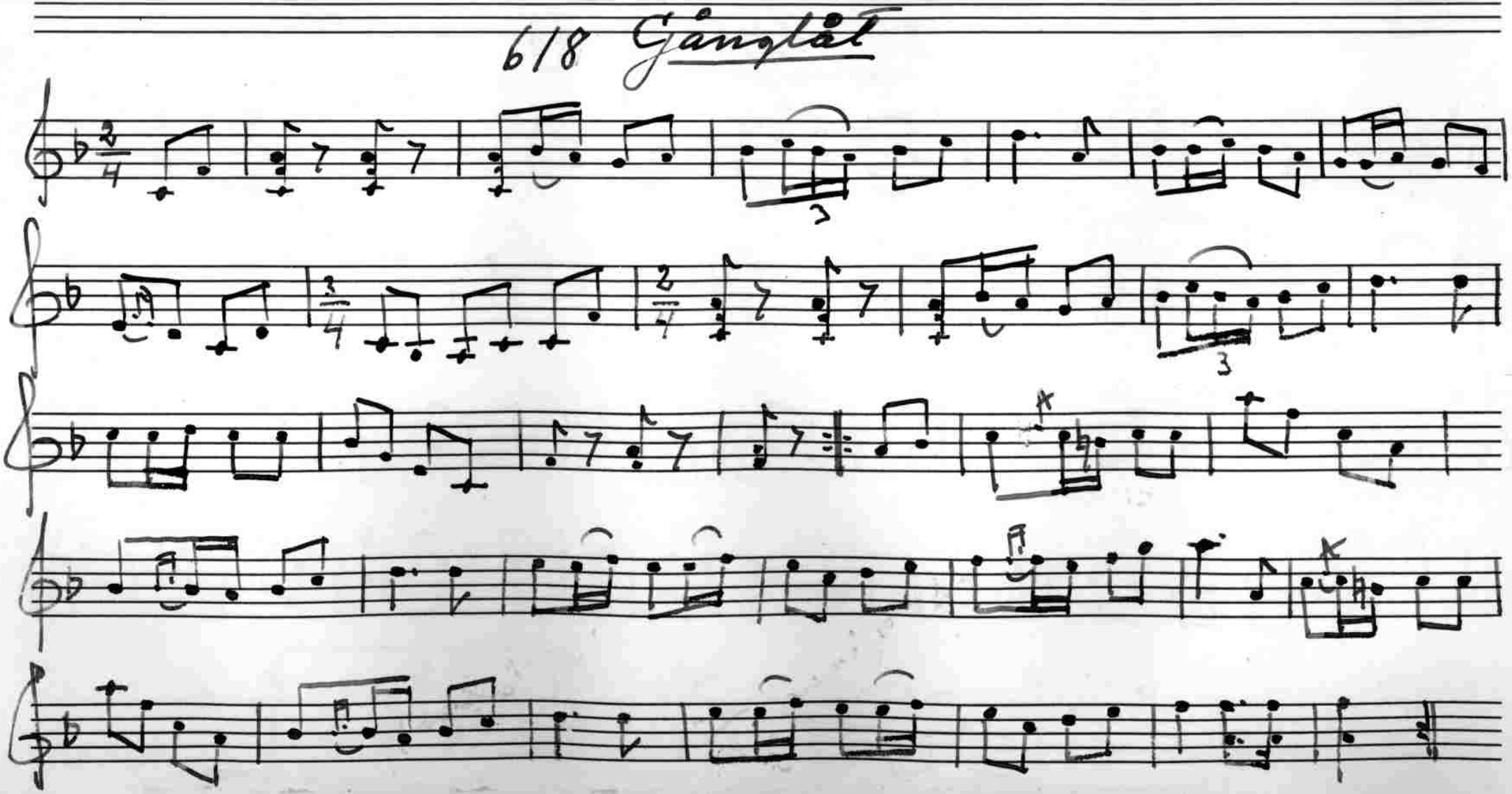

Gånglåten är komponerad av Ljunggren år 1932

619 Vals

Komp. av Ljungman 1932

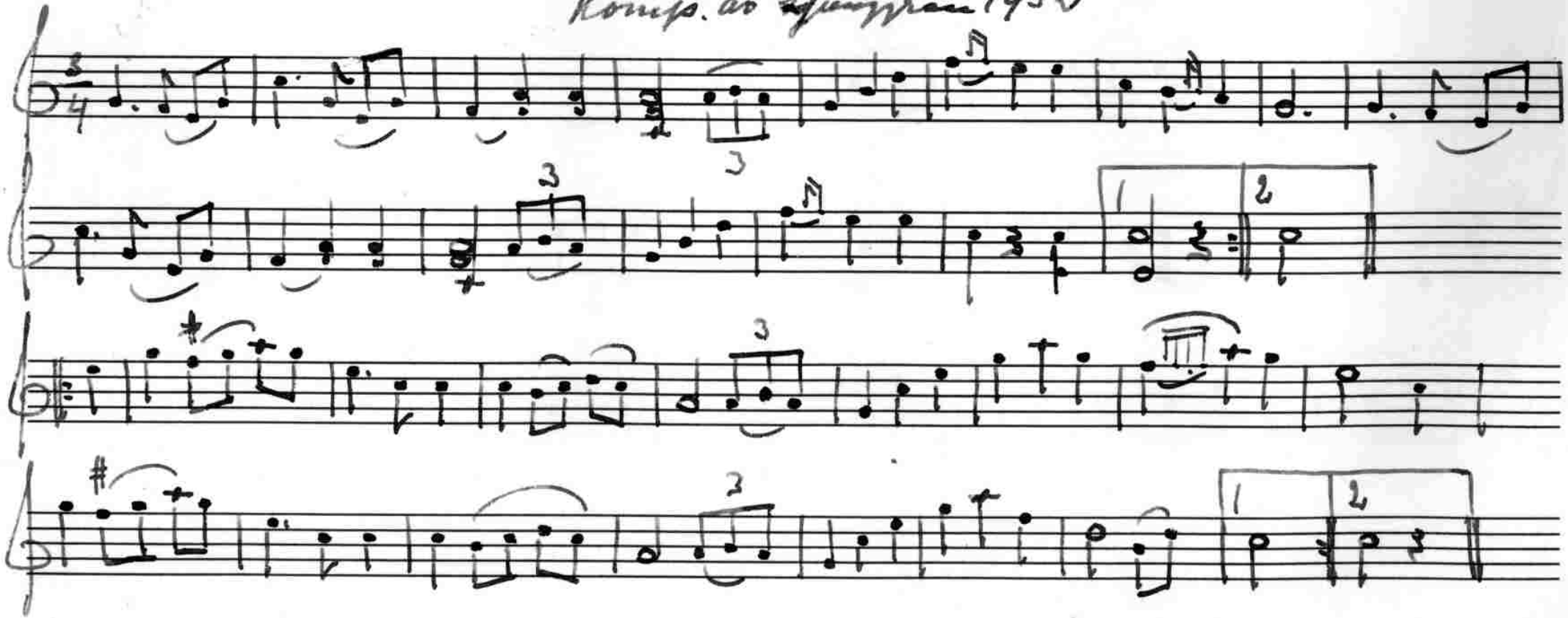

620 Gånglåt

Komp. av Hjamppen 1932

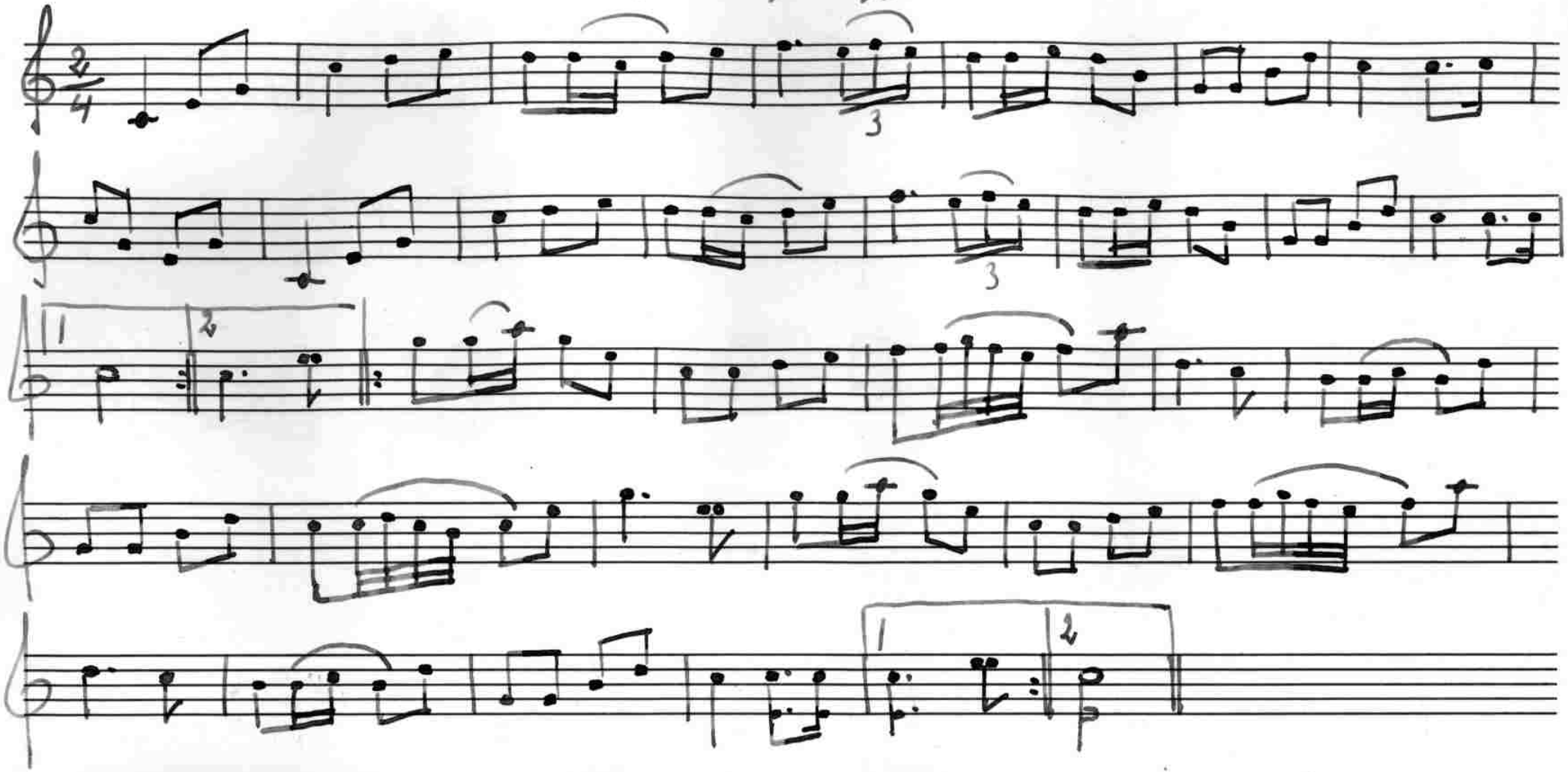

6:t Polska

efter Isak Andersson

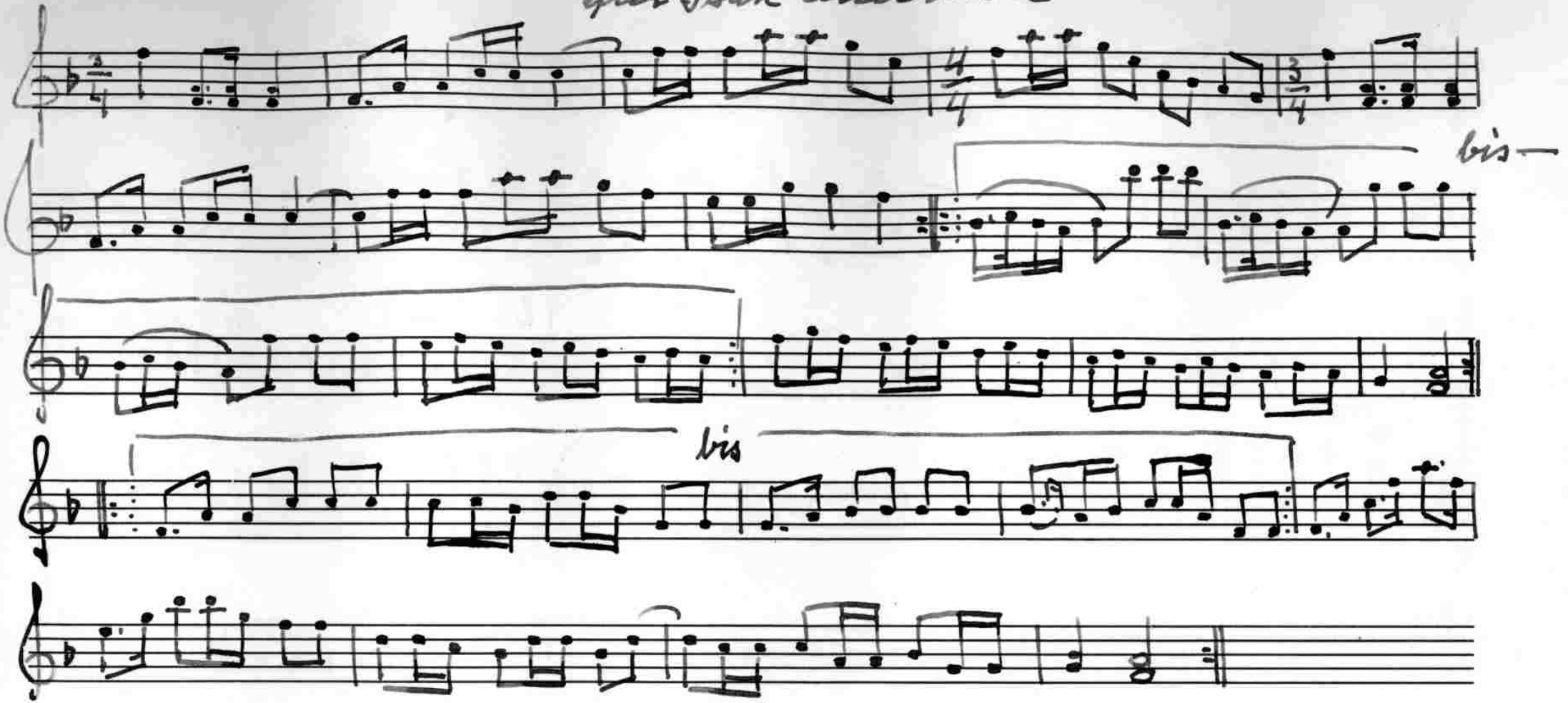

622 Polska

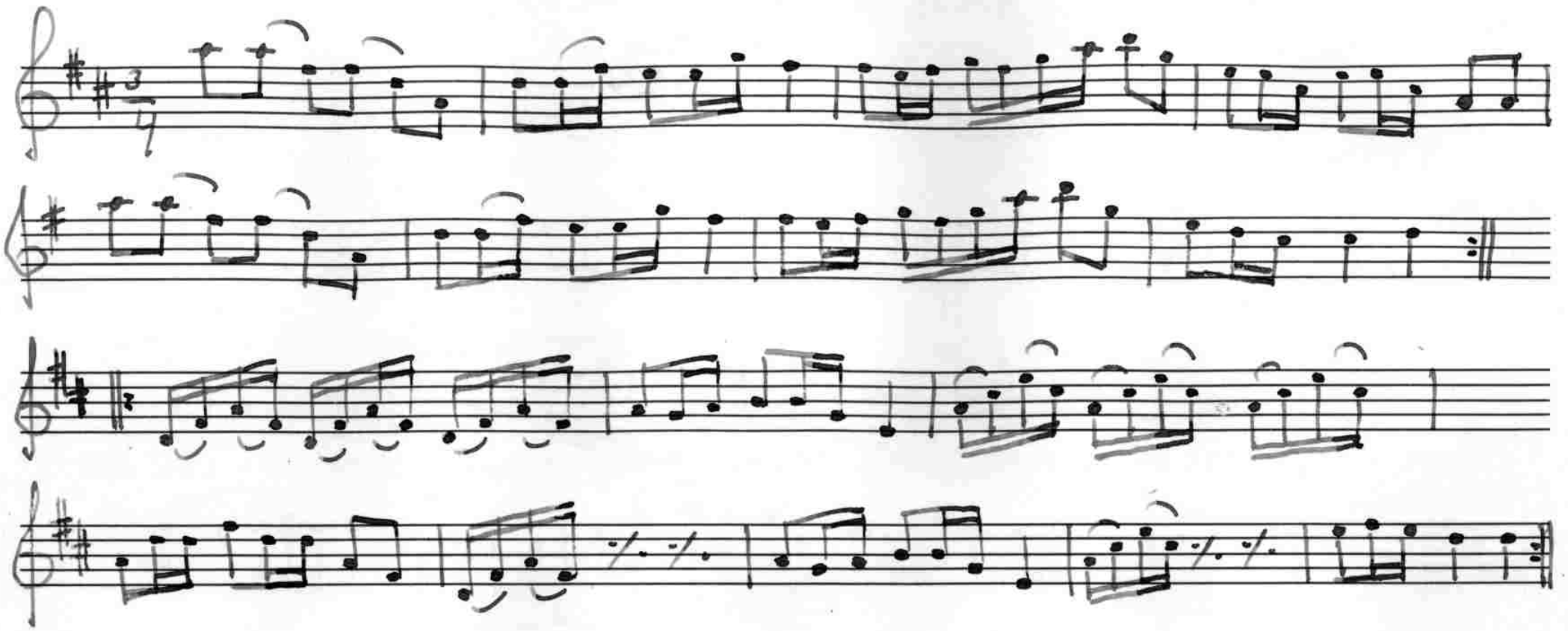

Efter en snickare och spelman Öberg vid Tullgarn, vilken dog 1935.

693 Vals

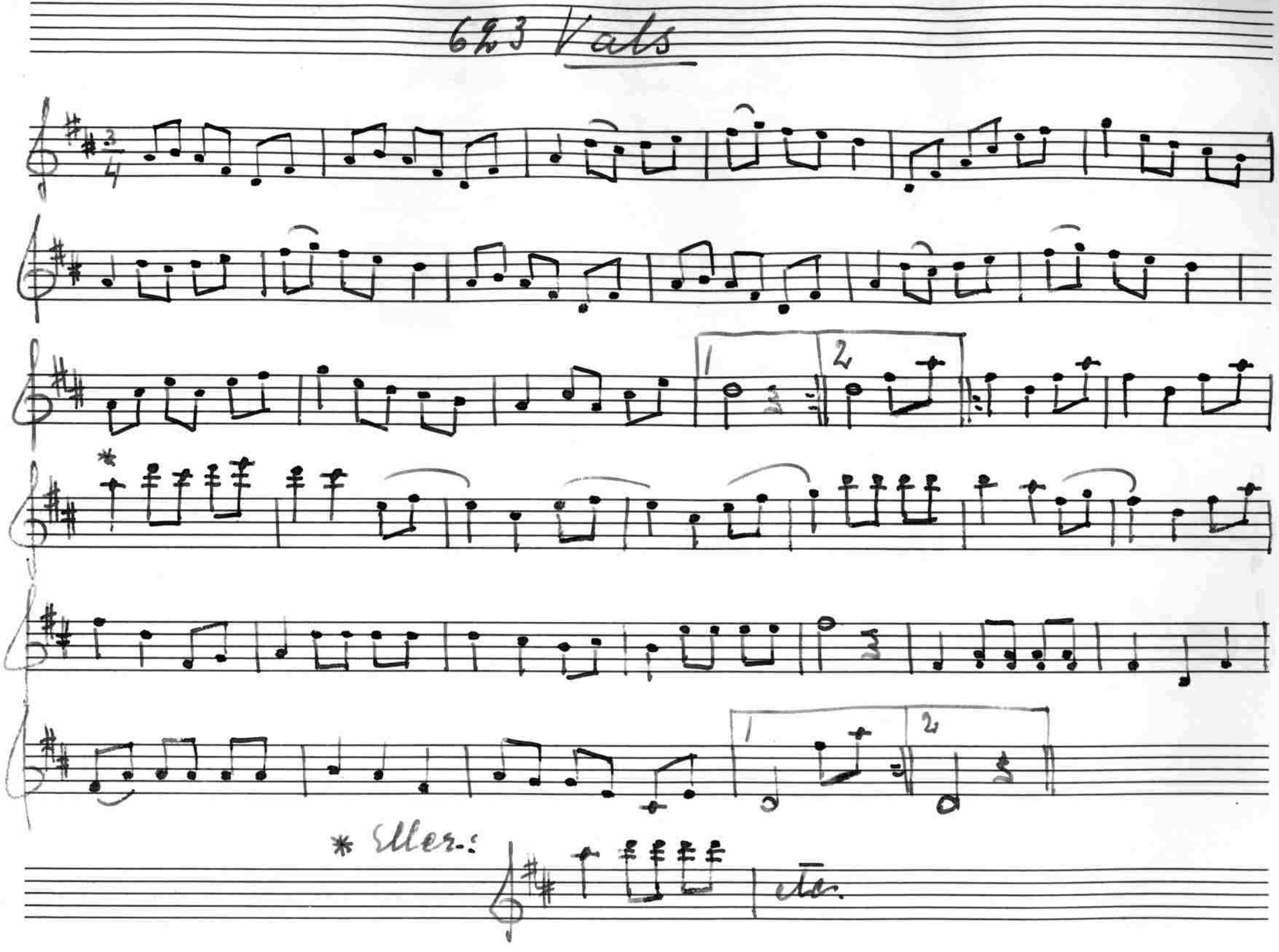

624 Vals

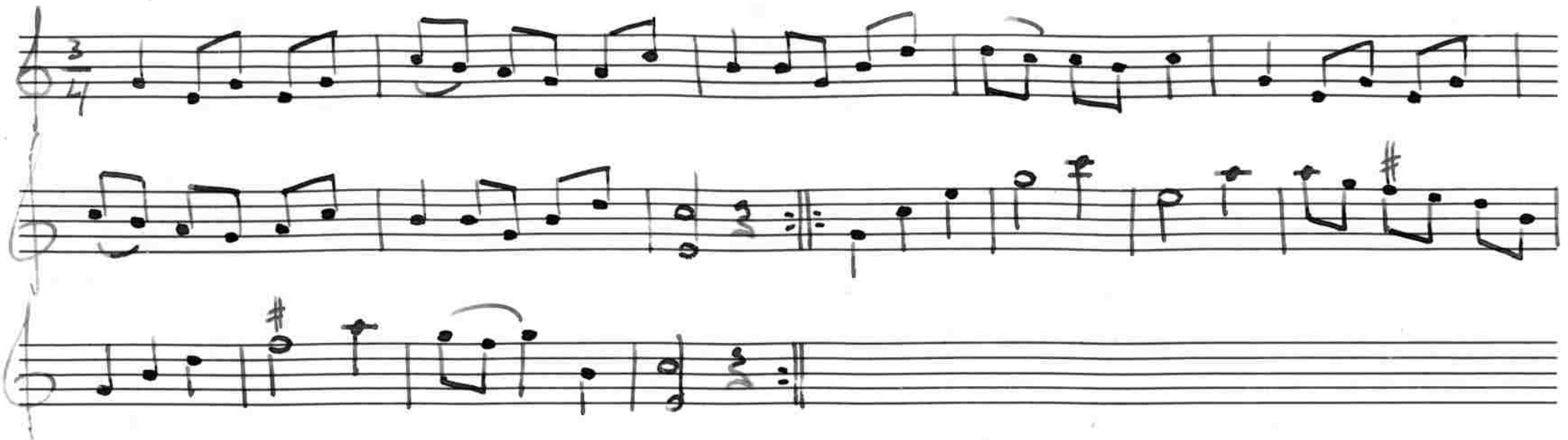

Valsen uppgavs ha kommit från Bie.

695 Gånglåt

efter Isak Andersson

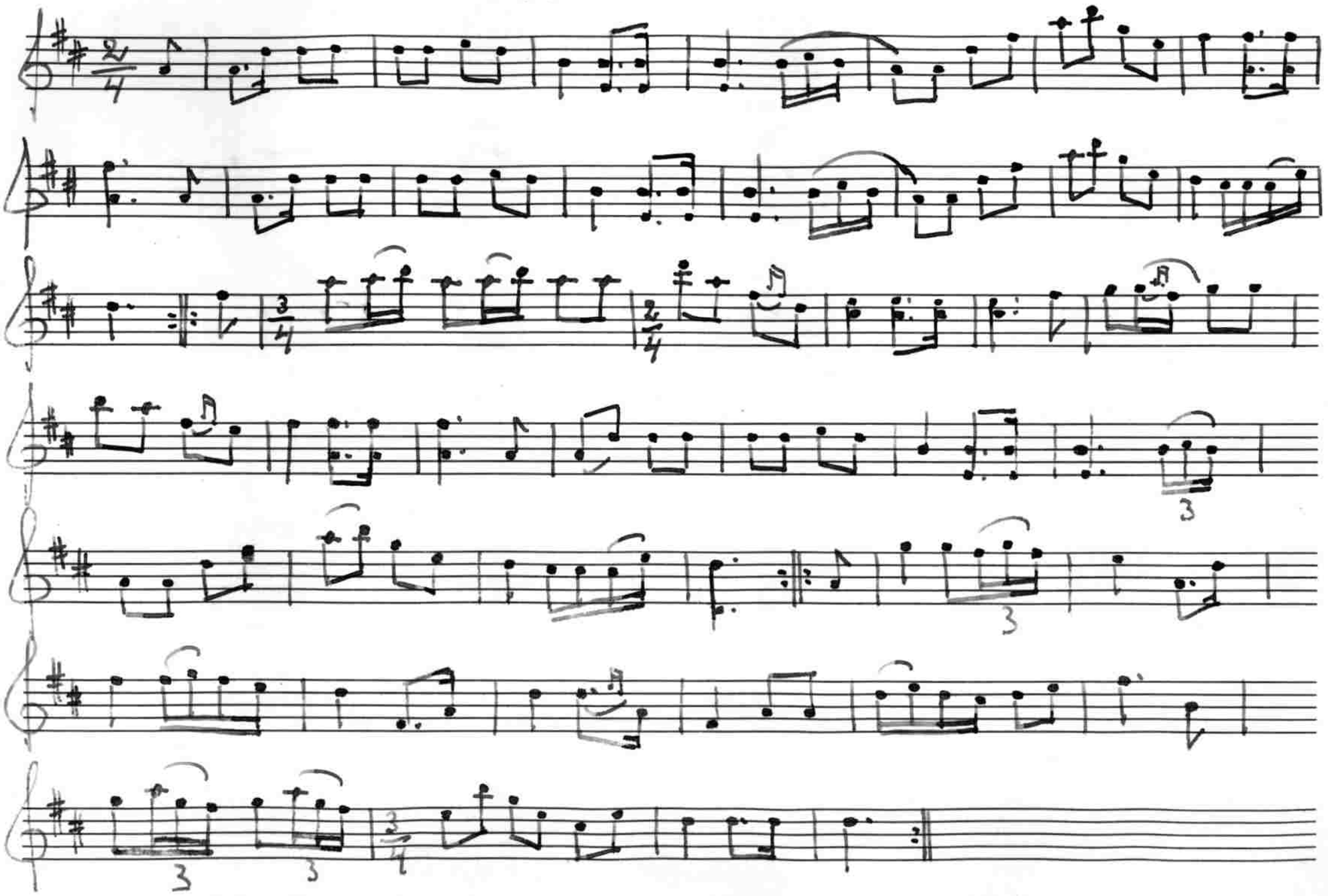

De tvenne första repriserna äro varianter av en i Hälsingland upptecknad marsch.

Jfr Svenska Låtar, Hälsingland och Gästrikland, h. I n:r 231.